

SAUSIO 13-OJI LIETUVOS LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA

Vytautas Landsbergis, Aukščiausios tarybos pirmininkas, 1991 metų sausio 13-osios naktį Lietuvos Parlamanto rūmuose pareiškė: “Jeigu reikės, pakartosime Pilėnų tragediją”, kai anuomet kunigaikštis Margiris pilyje susidegino.

NAUJŲJŲ METŲ VIZIJA

Antanas Dundzila

Švenčių proga vieni kitiems reiškiamo linkėjimus. Linkėjimai ypač tinka Naujųjų Metų angoje, nes juk prasideda naujas laiko etapas. Tų švenčių gan daug, todėl net nuoširdžiai reiškiami linkėjimai pradeda skambėti mechaniškai, jie blunka. O vis tik norisi ką nors nekasdieniško pasakyti: dviasį keliantis, dalyvius rišantis linkėjimas nenukrinta žemėn, bet tampa rankose atnešta dovana.

Šiomis dienomis beveik atsitiktinai mano dėmesį patraukė dar iš 1996 m. rinkimų į Lietuvos Seimą vieno iš kandidatų, kauniečio Stanislovo Sajausko rinkiminis lapelis. Rinkiminė propaganda paprastai banali, iš anksto numanoma, todėl man parūpo prisiminti, kodėl tą lapelį sau pasilaikiau. Tarp kitų dalykų jame tilpo keli sakiniai, pavadinoti “Mano ateities vizija”, man nuskambėję reikšmingai ir šiandien. Autorius čia išsakė

savo viziją Lietuvai. Metinės šventės iš tikrųjų tai verta, kiekvieno mūsų rankose neš-tina dovana - tobulas linkėjimas Naujųjų Metų proga:

*** Lietuva - mokslo, kultūros, vidutinio ir smulkaus verslo, pasiturinčių ūkininkų šalis**

*** Lietuva - laisva, nepriklausoma, turtinga ir saugi demokratinė Europos valstybė.**

*** Šalis, gyvenanti pagal savo išteklius, išmintingai valdoma arbingiausių ir sąžiningiausių tautos išrinktų atstovė.**

*** Lietuva - valstybė, kurios įstatymai gina aukščiausiąją vertybę - teisingumą.**

*** Tad kurkime tokią Lietuvą, padedant Aukščiausiam!**

Ypač mokytojų pastangose šie žodžiai taikliai nusako jaunuomenės švietimo tikslus, o kurkime” primena prieš

šimtmetį skelbtą V. Kudirkos Varpo “Kelkite”! Vizijoje apstu idealizmo ir pasiryžimo krašto gerovei. Gi kraštas yra užakcentuotas skandavime “Lietuva”. Tad metų angoje kviečiu parymoti prie vizijoje išsakytos Lietuvos ir - jau platesne prasme - prie tautiškumo bei linkėtino tautinio auklėjimo mokykloje.

Tiek etnografinės, tiek suvereninės Lietuvos apibrėžimo St. Sajausko vizijoje būtina reikia.

Tereikia pagalvoti, kokia mums būtų tos vizijos prasmė, žodį “Lietuva” pakeitus “pasauliu”, gal “Šveicarija”, “Lenkija” ar kitu kraštu. Tai ne retorinis klausimas, nes šiais laikais girdime balsus apie kosmopolitizmą, “pasaulio piliečius” ir kitus, tautos esminę sampratą skandinančius, reiškinius. Tačiau yra ir kitokių nuomonių: “Mūsų epocha stumia žmones į didelį maskaradą. Gėdinamasi arba bi-

joma prisipažinti, kuo esame... Niekas nepasižymi tokia aštria opozicija (visuomeninei - AD) klasei, iš kurios yra kilęs, kaip ‘sūnūs palaidūnai’. Jų intelektualizmas žymia dalimi yra sukeltas noro duoti savo gyvenimui formą priešingą tai, kurią turėjo jų tėvai”. - prie Nevėžio 1911 m. gimęs ir Vilniaus universitetą lankęs 1980 m. Nobelio laureatas poezijoje, Česlovas Milašius.

Tautiškumas arba prigimt-ties bendrumas, toli gražu, nėra atgyvenęs net šiais laikais, jis nieko bendro neturi su š.m. sausio 1 dieną Europoje įvestu piniginiu euru. Šių laikų tautiškumo reikšmę sveriant, tereikia pažiūrėti į pusšimtį metų nepriklausomo gyvenimo neseniai atšventusį Izraelį. Tai tautinė, griežtai vienalytė valstybė, nedviprasmiškai sergėjanti savo tautinius interesus ir dėl to niekieno neatsiprašinėjanti, niekam nepataikaujanti. Izraelis savo sudėtimi - ne Šveicarija! Tai geras šių laikų pavyzdys visiems kraštams, visiems šia tema besidomintiems mąstytojams.

Vizijos kūrimo apimtyje tautinis auklėjimas Lietuvoje yra neatskirtina bendrojo švietimo dalis. Tautinės teisės Lietuvoje priklauso visiems, įskaitant ir lietuvius. Kai krašte puoselėjamos tautinių mažumų teisės, teisingumas reikalauja, kad tai nebūtų daroma lietuvių tautinės “didžiūros” sąskaiton. Lietuvai charakteringas lietuviškasis tautiškumas. Lojalumas savam kraštui ir tautybės esmė priklauso nuo šeimoje ir mokykloje išugdyto nusistatymo. Prieš penkmetį išsiimant Lietuvos Respublikos pasą nustebau, kai tarnautoja paklausė, ar noriu pase pažymėti savo tautybę... Prieškariniuose tėvų pasuose apie tai nebuvo jokio klausimo, tautybė visiems buvo įrašoma! Deja, lapkričio mėnesį Seime vykusiame balsavime dėl pasų, bei asmens tapatybės kortelių, tautybės įrašas skaudžiai pralaimėjo... Na, įstatymui reikia ir Prezidento parašo, o laikraščiai rašo apie galimybę kreiptis į Strasburo Žmogaus teisių teisimą...

Švietimą ir jo apimtyje ypač tautinį auklėjimą Lietuvoje remia ir toliau rems New Yorke veikiantis Tautos fondas. Atkreipkime dėmesį, kad tai “Tautos”, bet ne kitokiame akiratyje besidarbuojanti organizacija. Paskutinių kelių metų bėgyje fondo talka bei parama pastatyta mokykla Lavoriškėse, “įdukrintos” 105 Lietuvos mokyklos, remiami APPLE organizacijos pravedami mokytojų kursai, Lietuvon siunčiami talpintuvai su įvairia spaudos medžiaga. Tautinis auklėjimas apima daug sričių kalbą, krašto pažinimą, neiskraipytą Lietuvos istoriją, kultūrą ir kitus sąmoningo, savo kilmę žinančio ir nuo jos nesitolinančio žmogaus bruožus. Fondui tai svarbu, tai ir kiekvienam lietuviui svarbu. Svarbu, kad, gaudamas Lietuvos Respublikos pasą ar tapatybės kortelę, lietuvių kilmės jaunuolis vertu lietuvių pasijustų ir tai galėtų pareikšti.

St. Sajausko talentingai suformuluota ateities vizija LIETUVAI yra rankose laikomas mano linkėjimas 2002 metams.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ SEIMO KOMISIJA KONSTITUCIJOS PATAISOMS RENGTI PRITARĖ NE VISIEMS PAKEITIMAMS

Seimo komisija Konstitucijos pataisoms rengti apsvarstė keletą siūlymų keisti pagrindinį šalies įstatymą. Komisija nusprendė sudaryti darbo grupes, kurios rengtų konstitucines pataisas, susijusias su teise į mokslą bei prokuratūros darbu. Netikslingais komisija pavadino siūlymus papildyti Konstituciją nuostatomis dėl integracinių procesų, praneša ELTA.

136-ojo Konstitucijos straipsnio pataisų, reglamentuojančių Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos tarpusavio santykius bei Europos Sąjungos teisės aktų vietą Lietuvos teisinėje sistemoje, projektą 2001 m. pradžioje buvo parengusi Vyriausybės darbo grupė. Komisija, atsižvelgusi į konstitucinės teisės ekspertų nuomonę, kad Konstitucijoje įtvirtintos nuostatos netrukdo Lietuvos integracijai į Europos Sąjungą, bendru sutarimu nusprendė, jog nėra būtinybės tikslinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 136 straipsnį, praneša ELTA.

Komisija apsvarstė Seimo narių Juozo Bernatonio, Algimanto Valentino Indriūno ir Rolando Pavilionio pateiktą pasiūlymą pakeisti Konstitucijos 41 straipsnio 1 dalį įtvirtinant nuostatą, jog mokslas privalomas asmenims iki 18 metų.

Dabar galiojančioje Konstitucijoje 41 straipsnis nustato, kad mokslas yra privalomas asmenims iki 16 metų, mokymas valstybinėse ir savivaldybių bendrojo lavinimo, profesinėse bei aukštesniosiose mokyklose yra nemokamas, aukštasis mokslas prieinamas visiems pagal kiekvieno žmogaus sugebėjimus, gerai besimokantiems piliečiams valstybinėse aukštosiose mokyklose laiduojamas nemokamas mokslas. Posėdžio metu išryškėjus skirtingoms nuomonėms bei atsižvelgus į išsakytas mintis, bendru sutarimu nuspręsta sudaryti darbo grupę, kuri parengtų naują Konstitucijos 41 straipsnio redakciją.

Posėdyje taip pat apsvarstyti Seimo Pirmininko Artūro Paulausko pavedimu komisijai perduoti Generalinės prokuratūros pasiūlymai papildyti Lietuvos Respublikos Konstituciją nuostata, reglamentuojančia generalinio prokuroro ir prokurorų skyrimo tvarką, bei naujai apibrėžti prokuratūros statusą. Šiuo metu generalinio prokuroro skyrimą reglamentuoja Prokuratūros įstatymas, kuriame nustatyta, kad generalinį prokurorą skiria Prezidentas Seimo pritarimu. Šią tvarką įtvirtinus Konstitucijoje, ją būtų sunkiau pakeisti.

Komisija pritarė Vytenio Povilo Andriukaičio iniciatyvai sudaryti darbo grupę, kuri parengtų Konstitucijos papildymų ir pakeitimų, susijusių su prokuratūra, projektą.

▪ V. LANDSBERGIS RAGINA NEDARYTI ANTIKONSTITUCINIO VEIKSMO - PAKARTOTINAI NEATIMTI GRAŽINTINŲ NAMŲ

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Seimo narys Vytautas Landsbergis ragina valdančiąją Socialdemokratų partiją nedaryti antikonstitucinių ir Lietuvą kaip demokratinę valstybę kompromituojančių veiksmų. Prie tokių veiksmų konservatorių lyderis priskiria pakartotinį gražintinų namų atėmimą, numatytą Seime priimtose Nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisose. Šeštadienį neeiliniame Seimo posėdyje šis teisės aktas, Prezidento vetuotas kaip antikonstitucinis, bus pateiktas Seimui pakartotinai svarstyti. Valdančiosios daugumos atstovai yra viešai pareiškę, jog mėgins atmesti Prezidento veto, praneša ELTA.

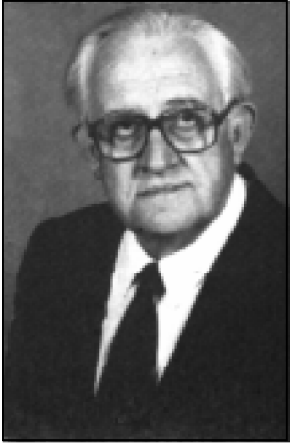
“Šiuo metu LSDP, vadovaujama Algirdo Brazausko, užsimojo vėl atimti kadaise sovietų neteisėtai atimtą ir teisėtiems savininkams jau sugrąžintą turtą. Tai antikonstitucinis ir Lietuvą kaip demokratinę valstybę kompromituojantis veiksmas”, rašoma V. Landsbergio pareiškimе. Tėvynės sąjungos lyderis abejoja, ar šiuo veiksmu siekiama “vien pamaloninti kelis šimtus nomenklatūros bičiulių, LSDP rėmėjų iš Kauno”. V. Landsbergio nuomone, “prasimanyta nuomininko “teisė” atimti savininko nuosavybę nieko bendra neturi su visuotinai ginamomis žmogaus teisėmis”.

“Kas kita būtų siekis “surišti grobimu” (“poviazat grabezhom”) naują seno pobūdžio daugumiečių partiją, surišti tarpusavy balsuojančius už neteisę ir dar platesnį sovietijos pasiilgusių - nostalginkų ratą”, rašoma V. Landsbergio pareiškimе. Jame pabrėžiama, kad “tai politinis tikslas, giliai žalingas teisinės valstybės pamatams ir demokratijos dvasiai”.

“Geriau to nedarytų, nekompromituotų nei valstybės, nei A. Brazausko”, rašo V. Landsbergis.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Viena didžiausių Pietų Amerikos hemisferos valstybių su 36 milijonais gyventojų pergyvena ekonominę, politinę krizę. Per dvi savaites prezidento vietos atsisakė penki prezidentūros vadovai. Gruodžio 21 d. iš pareigų pasitraukė Fernando de la Rúa, nes opozicijos jėgos piktose demonstracijose padarė sostinėj sunkių nuostolių, kovose su policija žuvo 26 žmonės. Valdančiosios peronistų partijos valstijų gubernatoriai parinko prezidento vietai užimti menkai žinomą Rodriguez Saa, tačiau šis išlaikė prezidento vietą vos savaitę. Šiam pasitraukus prezidentu mėgino tapti Senato pirmininkas Ramon Puerta, tačiau jis išlaikė vos 48 valandas. Bandė pagal konstituciją prezidentūroje įsitvirtinti žemųjų parlamento rūmų Eduardo Camano, tačiau jo nepatvirtino parlamento dauguma, kuriai jis vadovauja. Visi sutiko, kad politinė padėtis bus išspręsta iki numatytų prezidento rinkimų kovo mėn. 3 d.

KRIZĖ ARGENTINOJE

Nors Argentinoje yra apie 18 procentų bedarbių, Žinia-sklaida spausdino karikatūras, kuriose skelbiama, kad skubiai ieškomas prezidentas, kuris imtųsi šio sunkaus ir atsakomingo darbo. Atlyginimas būsiąs geras, išmokama alga būsianti ne pezo valiuta, bet naujai įsteigto “argentino” monetomis. Finansinė Argentinos padėtis labai prasta. Valstybė skolinga užsienio bankams apie 132 bilijonus dolerių. Argentinos spauda jau kaltino kai kuriuos politikus korupcija, kyšininkavimu ir kitais nusikaltimais. Ekonominė krizė palietė daugiausią vidurinę klasę. Jau buvo priverstas pasiverstas pasitraukti vyriausybės premjeras Carlos Grosso ir centrinio banko direktorius David Esposito. Buvusios valdžios uždraudė išsiimti iš bankų ten sutaupytus pinigus. Buvo leista taupytojams išimti tik po 1,000 dolerių per mėnesį. Tas draudimas ir sukėlė smurto manifestacijas.

Pagaliau prezidentu buvo išrinktas ilgametis peronistų partijos veikėjas, tos partijos kairiųjų pažiūrų narių vadas Eduardo Duhaldo, 60 metų amžiaus. Jis buvo karinės diktatūros Argentinoje 1976-83 m. priešininkas, kandidatavęs į prezidento vietą 1999 metų balsavimuose. Tuomet jis liko antroje vietoje daugiausią dėl savo kalbų, nukreiptų prieš laisvosios rinkos reformas. Šį kartą

Kongrese jis gavo 262 balsus, prieš balsavo 21, susilaikė nuo balsavimo 18.

KUR DINGO VADAI?

Afganistane JAV karinė vadovybė pakeičia jūrų pės-tininkų dalinius garsiosios 101 armijos divizijos kariais. Jie tęs iki šiol marinų atliktus darbus. Afganistano kalnuose dar ieškomi besislapstą Taliban milicijos vyrai. Niekas tikrai nežino, kur dingo Taliban vadas mula Mohammed Omar ir teroristų planuotojai Bin Laden. Neaišku ir kokie skaičiai Taliban kareivių dar liko laisvi ir pavojingi. Lai-kraštinkų spėliojimai nevienodi, kalbama apie 2,000 vyrų ir net 10,000. Žvalgybos įstaigos spėlioja, kad Bin Laden dar yra gyvas ir slapstosi Pakistano teritorijoje. Laikinoji Afganistano vy-riausybė pritarė svetimšalių kariuomenės karių daliniai. Laikinasis Afganistano prem-jeras pasiūlė, kad svetimšalių kariuomenės daliniai nebūtų Afganistane ilgiau kaip šešis mėnesius ir jų skaičius nesiektų daugiau kaip 5,000 kareivių. Tokio skaičiaus turėtų užtekti taikai prižiūrėti, pasakė Hamid Karzai.

Naujuose metuose į Kan-dahar miestą pavyko atsiųsti afganams labai reikalingo maisto siuntą. Labai sunku nuspręsti, kam daugiausią reikia maisto. Susitarta su miesto vadovybe, kad maistą pirmiausia gaus invalidai,

(Nukelta į 3 p.)

Afganistano Laikinoji vyriausybė pasirašo susitarimą, kad neribotam laikui krašte bus užsienio valstybių karių daliniai. Iš kairės: Gynybos ministras M. Fahim, Vyriausybės vadovas Hamid Karzai, JT atstovas L. Brahimi, Britanijos gen. J. McColl. Nuotraukoje nematyti JAV gen. D. Kratzer, Vokietijos atstovo R. Schmidt, Prancūzijos pulk. D. Reumaux, Afganistano Užsienio reikalų ministro A. Abdullah ir Vidaus reikalų ministro Y. Qanooni.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SAVO TAUTOS SARGYBOJE

Jau vienuolika metų kai mūsų tauta stovėjo savo valstybės sargyboje prie Pralamento rūmų ir Televizijos bokšto. Istorija dar kartą įrodė, jog laisvė ir nepriklausomybė niekada nėra be kraujo praliejimo. Nepriklausomybę reikia iškovoti ir apginti, tik šį kartą nebuvo kariuomenės, kuri savo tautą gintų, bet buvo daug didesnė jėga, kuri kovojo už savo tautos laisvę. Lietuvos dvasia, susijungusi tarsi viename kūne, stojo prieš priešą tankus ir karinę galybę ir nugalėjo milžinišką jėgą, kuri tik ginklu ir fizine jėga kovojo prieš pasaulio laisvę ir demokratiją. Taip buvo amžiaus pradžioje, taip atsitiko ir amžiaus pabaigoje.

Amžiaus pradžioje Lenkija atplėšė Vilnių su lietuvių tautai priklausančiomis žemėmis. Tačiau mūsų seneliai apgynė Lietuvos nepriklausomybę. Deja, Lietuvos vyriausybė, prieš prezidento Antano Smetonos valią, padarė lėtingą klaidą, nes nesipriešino Sovietų Sąjungos okupacijai. Net pildė okupanto valią. Nors ir nusižėmusi, kaip tauta, Lietuva vis tiek buvo pavergta. Aukos ant mūsų Tėvynės aukuro buvo nepaprastai didelės. Klausimas, ar šių dienų Tėvynės politikai tai įvertina. Tačiau lietuviai savo tūkstantmetę istoriją visada gynė, nors laisvė kainavo daug aukų. Grėsmės metu mūsų tautos žmonės visada mokėjo būti kartu, kaip ir tą naktį prie Televizijos bokšto ir prie parlamento rūmų. Šis tautos bruožas, norime manyti, nebus pasikeitęs ir dabar.

Ne paslaptis, kad okupacinė kariuomenė nenorėjo išeiti iš Lietuvos, grasino sugrišią. Buvo ir tokių mūsų tautoje, kurie ne visi norėjo, kad okupantas pasišalintų iš Lietuvos. Kai kas ir rankas savo brolių krauju buvo susitepęs. Teismas ir dabar nepasibaigęs. Istorija kartojasi. Tai primena mūsų kaimynas, kuriam daug Lietuvos politikų vėl, kaip ir keturiasdešimtaisiais metais, stengiasi būti geri, skelbia, kad negalima pykinti kaimynėlio. Reiktų iš istorijos pasimokyti, kai imperijos trokšta tie patys. Ar gi mes galime užmiršti, kaip rusų kazokai žudė žmones Kražių bažnyčioje. Tai buvo tik prieš šimtmetį. Esame įtikinėjami, kad dabar viskas pasikeitė, bet ar tai nėra tik žodžiai, bet ne faktai. Mūsų tautos žmonės visais atvejais buvo beginkliai ir gynėsi tik savo dvasios galybe. Prieš maždaug šimtmetį jie gynė Kražių bažnyčią, o sausio tryliktąją savo televiziją, radiją ir Parlamentą.

Lietuvos istorija Kražių kovą įvertino, pateisindama savo tautos ryžtą apginti savo įsitikinimus. Katalikų Bažnyčia visais laikais buvo kartu su tauta. Ir šiuo metu pavojus yra, bet apsiginti tegalės tik patys lietuviai. Tautos jėga glūdi būti laisvėms tame Baltijos žemės plotelyje. Kol Lietuva nebus NATO nare, vargu, ar gali tauta jaustis saugi. Sausio 13-osios įvykiai mums teikia pasitikėjimą savo žmonėmis ir tautos idealais, tik kad tie idealai, kurie apgynė laisvę, teiktų stiprybės ir ateities darbuose. Juk mūsų protėviai gynė tuos laisvės, lietuviškumo ir krikščionybės idealus, kuriuos skleidė aušrininkai, varpininkai, o paskutiniu metu Lietuvos partizanai ir grįžę iš Sibiro mūsų tautos vaikai. Sausio 13-osios patirtis dėl Lietuvos laisvės neleidžia abejoti mūsų tautos ateitimi.

S. Tūbėnas

NEREIKIA DVIRAČIO IŠRADINĖTI

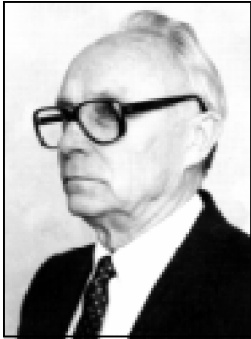
Besiartinant pirmojo Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui ir pirmojo bei oficialiai vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo vainikavimo paminėjimui įvairių iškilmių ir renginių plane, yra ir Mindaugui paminklo pastatymas. Kuris būtų statomas prie Arsenalo ir Wrublevskio gatvių, netoli Istorijos muziejaus bei katedros. Jau yra vykdomas paminklo projektų atrinkimas. Trejetas projektų tilpo “Drauge” 2001 m. gruodžio mėn., deja, dienos nepamenu. Manychiau, kad spaudai buvo atsiųsti geresnių projektų pavyzdžiai. Deja, visi 3 nevykę. Pirmajame projekte Mindaugas ant žirgo ir dešinėje rankoje laiko karališką vainiką.

Esu matęs keliasdešimt karaliams ir karo vadams skirtų paminklų. Ir gal virš šimto paminklų nuotraukų. Tačiau nei viename karalius vainiko rankoje nelaiko. Antrame projekte Mindaugas užsimojęs kardu, o kairėje rankoje žemės rutulys. Manychiau, kad žemės rutulys neįėjo į Lietuvos valdovų regalijas. O Mindaugo laikais dar nebuvo aiškaus supratimo, kad žemė yra rutulio formos. Normaliai turėtų būti, jeigu dešine ranka užsimojęs kardu, tai kairę ranką dengia skydas. O trečiajame projekte, atrodo, kad Mindaugas strėlėmis sušaudytas. Atrodo panašiai, kaip Skausmingoji Dievo Motina

Marija, kurios širdis perverta septyniais kalavijais.

Žinau, kad bus ginančių meno ir menininko laisvę. Pripažįstu menininkui laisvę kurti taip, kaip jis nori ir įsivaizduoja savo būsimą kūrinį. Taip pat teisę nuplyšusiomis kelnėmis vaikščioti. Tačiau, kuomet yra valstybinis projektas, kuriam bus skirta du milijonai litų. Tai skulptorius turi jausti didelę atsakomybę. Žinau, kad Vilnius nėra nei Paryžius, nei Viena. Ir meno srovių bei kryptių nenustato. Ir jeigu toliau puošis tokiais paminklais, kaip Gedimino. Tai niekuomet ir nebus! O geri paminklai gali būti ir žymus įplaukų šaltinis. Budapešte yra “Herojų” paminklas, kuris į Budapešto ekonomiką kasdien atneša 4000 - 2000 dolerių. Tai priklauso nuo oro sąlygų. Esant saulėtai dienai, kaip kuomet, ta suma pasieks 5000 dol. Tai iš turistų nuotraukų. O be to, tas paminklas pritraukia ir turistus, kurie viešbučiuose ir restoranuose nemažas sumas palieka.

Kiekvienas didesnis viešbutis, aptarnaujantis turistus, bendrauja su 2-3 fotografais. Tie vadinamieji “herojai” tai madjarų genčių vadai. Vykstant tautų persikraustymui, madjarai buvo paskutinieji, kurie atsikėlė iš Uralo kalnų ir Volgos aukštupio. Paminklas yra gal 50 metrų aukštumo obeliskas, apačioje platėjantis. O aplinkui

Juozas Žygas

tą obeliską madjarų genčių raiti vadai. Kai kurių arklių galvos papuoštos elnių ar briedžių ragais. O patys “herojai” labai įvairiai ginkluoti. Ietimis, kardais, buožėmis, o keli net briedžio rago atlauža. Visi arkliai ir raiteliai, atrodo, yra didesni už natūralų dydį. Labai arti nepriejau, nes foto nuotrauką apimtų tik mažą dalį paminklo. Be to, vadovas liepė neišsiskirstyti, kadangi netrukus turėjo atvykti fotografė.

Paminklas yra didelėje aikštėje, kuri apstatyta gražiais rūmais. Daugiausiai įvairūs muziejai, galerijos. O žiūrint tiesiog į paminklą, už jo gal už kokių 40 - 50 metrų, yra kolonada, kurioje tarp kolonų gal mažesnių genčių vadai ar vadukai. O Vilniuje prie Gedimino esu buvęs keletą sykių ir nei vieno turisto nemačiau. Beje, nuotraukos kainavo berods po 7 dol. Tai vien iš mūsų viešbučio gavo apie 700 dol., kurie prisidėjo prie Budapešto ekonomikos. Jeigu tie patys, kurie parinko Gedimino projektą ir dabar svorį turės tai ir prie Mindaugo paminklo - turistų eilės nestovės!

(Red. prierašas. Karaliaus Mindaugo konkursui buvo įteikti 38 maketai).

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

sergantieji, seneliai ir našlaičiai. Dalinami: miltai, valgomas aliejus, cukrus, ryžiai, pupelės ir arbata. Šelpiamieji skundžiasi, kad maisto kortelės duodamos valdžios žmonių sprendimu. Amerikiečiai korespondentai praneša, kad invalidų skundai tvirtina, kad kai kurios šeimos

gauna po tris - keturias maisto korteles, o neturintieji draugų įstaigose negauna nė vienos.

Intensyvus karo aviacijos puolimai kalnuose surado Taliban kariuomenės slėptuves. Iš ten paliktų dokumentų paaiškėjo, kad tarp žuvusių buvo ir Taliban aukštų pareigūnų lavonai. Nustatyta, kad žuvo ir vyriausias Taliban žvalgybos viršininkas. Pen-

tagono kariuomenės štabo atstovas spaudai admirolas John Stufflebeen pasakė, kad kalnuose JAV jėgos užmetė gan platų ieškojimo tinklą, kurio uždavinys surasti teroristų organizacijos al Qaida besislapstančius vadovus. Tas ieškojimas liečia ir kitas Afganistano provincijas šalies pietuose ir net vakarinėse vietovėse.

Keliais sakiniais

• **Naujųjų Metų diena** Europos Sąjungos šalyse įvyko senųjų valiutos vienetų pakeitimas į naująją valiutą - Euro. Iš apyvartos išimta Vokietijos markė, Olandijos guilder, Graikijos drachma. Dvylika Europos valstybių perėjo į Eurą. Pasaulyje galtingiausias pinigais dar liko doleris, tačiau laukiama, kad prasidės lenktynės tarp naujojo euro ir dolerio. Iki šiol arabų

šalių naftos kaina visada matuojama doleriais: kiek mokama dolerių už statinę naftos. Šiuo metu finansų biržoje euras vertas apie 90 centų.

• **Po susišaudymo** Pakistano-Indijos pasienyje Nepalo sostinėje įvyko Rytų Azijos prezidentų suvažiavimas, kur susitiko Pakistano ir Indijos vadovai. Pakistano prezidentas Mus-

harraf savo kalboje pabrėžė, kad jo šalis karo nenori. Padėti švelninti atvyko Britanijos premjeras Blair. Abiejų šalių vyriausybės susilaikyti nuo galimo konflikto telefonu ragino ir JAV prez. George W. Bush.

• **Amerikos** musulmonų taryba paskelbė, kad jų re-

Nukelta į 4 p.

Po NATO plėtros posėdžio (iš kairės): Milyta Nasvytienė, Cleveland LB pirmininkė, Janet Voinovich, sen. George Voinovich, Beatričė Pautienienė, Cleveland ALTO skyriaus išdininkė, dr. V. Stankus, Cleveland LB vicepirmininkas, Algis Pautienis, Cleveland ALTO skyriaus pirmininkas ir Maris Mantenieks, Baltic American Committee of Greater Cleveland pirmininkas.

Nicholas Gatozzi nuotr.

SENATORIUS VOINOVICH: KOVOKITE ĮSTOTI Į NATO !

Senatorius George V. Voinovich prieš Tautybių Sąjungą (Nationalities Movement) metinį susirinkimą, pietus 12-22-01 Vokiečių Kultūros Centre uždegė maždaug 40 tautybių atstovus iš Clevelando rajono, kad dirbtų nuosekliai ir pasišventusiai įtraukti jų kilmės kraštus į NATO eiles iš dabartinių 9 valstybių kandidatuojančių į naują NATO ekspansijos ratą.

Senatorius perskaitė ištrauką iš jo stipraus laiško prezidentui Bush, kur jisai mini, kad durys turi būti atdaros Lietuvai, Latvijai, Estijai įstoti į NATO, ir, kad nepaisant

bendravimo su Rusija prieš terorizmą, negalima Putinui leisti užblokuoti Baltų siekių į NATO.

Jo nuomone Lietuva itin stipriai pasiruošusi, išpildžiusi NATO kandidatūros reikalavimus. Bet visom tautybėm teks stropiai dirbti įtikinti JAV Senatą priimti jų kilmės kraštus į NATO.

Yra daug senatorių gyvenančių valstijose kur tautybių įtaka, skaičius mažas ar net pagrindinių organizacijų trūksta. Tuos senatorius įtikinti, Voinovich siūlo, kaip pavyzdžiui lietuvių tarpe, per

vietinius vyčių, SLA skyrius, ar per kitus vienetus. Žinoma centrinės organizacijos ves akciją plačiai per Ameriką, laišškai, telegramos pagelbės, bet svarbiausia vietiniams balsuotojams asmeniškai apankyti senatorius, gauti raštišką pažadą, kad remis jų kraštus į NATO.

Prašo panešti sen. Voinovich, kad žinotų kuriom tautybėm reikės tolimesnės pagalbos. Darbą siūlo pradėti tučtuojau ir bendrauti Tautybių Sąjūdyje šiuo reikalu su savo centrinėm organizacijom.

Dr. Viktoras Stankus

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

ligijos steigėjas pranašas Muhammad įsteigė religiją 610 metų pradžioje. Jį aplankė Dievo siųstas archangelas Gabrieliūs ir pasakė kaip reikia gyventi, melstis ir elgtis. Pranašas padiktavo Korano taisykles savo bičiuliams, kurie parašė knygą Koraną. Ši knyga ir padėjo pagrindą tikėjimui, kuriame pabrėžiama taika ir sugyvenimas tarp Dievo bei jo tvėrinių. Pranašas mirė 632 metais.

• **JAV prez. Bush** gruodžio 27 d. paskelbė, kad prekybos

su Kinija klausime bus palai-
komas pastovios, normalios
prekybos režimas.

• **Europos Sąjunga** pas-
skelbė, kad kovojant su pa-
saulio teroristais, praplečiamas
piktavalių teroro organizacijų
sąrašas. Jame bus teroristais
laikomi Ispanijos vaskų gru-
puotė, siekianti savo žmonėms
nepriklausomybės. Anglai
įrašė į teroristų sąrašą “ti-
kruosius Airių respublikos
kovotojus”, Graikijoje dar
esama komunistų grupelių,
kurios žudo savo politinius
balsų.

priešus. Kaltinama ir Turkija,
kuri persekioja kurdus.

• **Kalėdų ir Naujųjų metų**
šventės proga nuo fejerverkų
sprogimo Limos mieste, Peru,
liepsnose žuvo 276 žmonės,
ligoninėse daug sužeistų.

• **Zambijoje** sausio 2 d.
renkamas prezidentas Levy
Mwanawasa sukėlė kaltinimus
kad jo rėmėjai “vogė” balsus.
Tarptautiniai stebėtojai sa-
kė, kad didelių suktybių
nepastebėta. Sakoma kad į
prezidento vietą buvo 12 kan-
didatų, balsai susiskaldė ir
laimėjo gavęs tik 29 procentus
balsų.

LIETUVA PAGERBĖ LAISVĖS GYNĖJŲ ATMINIMĄ

Vienuoliktą kartą Lietuva minėjo Laisvės gynėjų dieną, prisiminė 1991 metų sausio 13-osios sovietų okupantų agresijos aukas.

Kaip praneša ELTA, Laisvės gynėjų dienos renginiai prasidėjo šeštadienio pavakare. 16 valandą Nepriklausomybės aikštėje, prie memorialo, pagerbiami Seimo gynėjai, dedamos gėlės savanorio Artūro Sakalausko žūties vietoje netoli Seimo rūmų. 16 valandą 30 minučių buvo lankomi Televizijos bokšto ir Kryžių kalnelio prie Lietuvos radijo ir televizijos pastato memorialai. 17 valandą Televizijos bokšto konferencijų salėje Laisvės gynėjų atminimo koncertą surengė Panevėžio kamerinis orkestras ir moterų choras “Volungė”. 18 valandą sostinės Šv. Jonų bažnyčioje iškilmingame koncerte “In Memoriam” griežė Lietuvos kamerinis orkestras, giedojo choras “Jauna muzika”.

Sekmadienį 10 valandą Seime prasidėjo iškilmingas Laisvės gynėjų diena skirtas posėdis. Vidurdienį Nepriklausomybės aikštėje buvo pakeliama Valstybės vėliava. 12 valandą 30 minučių Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos šv. Mišios. 14 valandą 30 minučių sostinės Antakalnio kapinėse prie memorialo Lietuvos vadovai ir visuomenė pagerbė žuvusius laisvės gynėjus, pagarbą atiduos ir Lietuvos krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai. 16 valandą Prezidentūroje vyko Sausio 13-osios medalių įteikimo ceremonija.

Laisvės gynėjų dienos renginiai vyko ir Kaune. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie Laisvės paminklo ir Nežinomo kareivio kapo buvo pakeliama Vytauto Didžiojo vėliava.

Alytaus, Kauno, Kėdainių, Marijampolės, Rokiškio miestų kapinėse visuomenė pagerbė čia palaidotų Laisvės gynėjų atminimą.

Laisvės gynėjų dieną, Sausio 13-ąją, Lietuvos televizija rodė Liudgardos Juškaitės-Čepienės dokumentinį filmą “Metalų deivė” apie dar vieną Sausio 13-osios nakties auką - dailininkę juvelyrę Reginą Žiupsnytę. Tą pačią dieną Seimo rūmuose bus atidaroma pomirtinė dailininkės R. Žiupsnytės juvelyrikos darbų paroda, praneša ELTA.

Premjerinio filmo scenarijaus autorė ir režisierė L. Juškaitė-Čepienė 16 metų dirbo Lietuvos radijo ir televizijos diktore. Filmą “Metalų deivė” - jos režisūrinis debiutas.

Pasak dokumentinės juostos autorės, keturiolika Lietuvos nepriklausomybės gynėjų, per vieną naktį tapusių didvyriais, ilsisi gimtinių žemėje. Jie - mūsų garbingų dienų šlovė, pasididžiavimas, istorija. Tačiau niekas nežino, kiek tą kruvinąjį sekmadienį sunkiai sužalotų mirė vėliau nuo nepagydomų žaizdų. Ant jų kapų nedega amžinoji ugnis. Tik artimieji niekaip negali susitaikyti su praradimo skausmu.

Viena tokių nežinomų didvyrių - jauna talentinga dailininkė juvelyrė R. Žiupsnytė. Sausio 13-osios naktį prie Vilniaus televizijos bokšto “Alfos” būrio smogikai ją žiauriai suspardė. Jaunas organizmas ilgai grūmėsi dėl gyvybės, tačiau padaryta žala buvo pernelyg didelė. R. Žiupsnytė išėjo pačiame jaunystės ir kūrybinių jėgų žydėjime, nutilo metalo melodija.

Filmo kūrėjai siekė papasakoti apie tragišką jaunos dailininkės lemtį, priminti jos darbų savitą grožį.

“Metalų deivė” filmavo operatorius Algimantas Mikutėnas, garso režisierius ir muzikos autorius - Algimantas Apanavičius, montažo režisierė - Janina Sabeckienė.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32
Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718)
479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

PRENUMERUOKITE DIRVĄ
METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

CLEVELAND, OH

PAGERBTA LR GARBĖS KONSULĖ INGRIDA BUBLIENĖ

Tautybių Sąjūdžio, įsteigto a.a. buvusio Clevelando mero Ralph Perk, nariai 12-22-01 po posėdžio su senatoriumi Voinovich susirinko perpildytoj salėj Vokiečių Kultūros centre dalyvauti pietuose, narių už nuopelnus tautybėm, laisvei pagerbime. 300 žmonių tarpe 40 lietuvių susirinko stebėti LR Garbės Konsulės Ingridos Bublienės pagerbimą.

Tautybių Sąjūdžio prezidentė Irene Morrow apibūdino

garbės konsulės nuopelnus tautybėm, Clevelando miestui ir ypatingai pabrėžė jos iniciatyva sudaryta žemės ūkio bendradarbiavimo sutartį tarp Lietuvos ir Ohio valstijos. Tai naudinga ir Ohio ir Lietuvai.

Senatorius Voinovich įteikė Laisvės Aro žymenį garbės konsulei Bublieniei. Linkėjo toliau dirbti Lietuvos naudai, ir tarp jos ir Ohio plėsti bendrą, naudingą bendradarbiavimą.

Dr. Viktoras Stankus

Iš kairės: Tautybių Sąjūdžio prezidentė Irene Morrow, sen. George Voinovich, įteikęs Laivės Aro žymenį Ingridai Bublieniei.

Dr.V.Stankaus nuotr.

NAUJA PEDAGOGĖ

Danutė Junuškis-Tuljak

Danutė Junuškis-Tuljak jau keletą metų mokytojauja Šv. Kazimiero Lituanistinėje mokykloje. Mokytojauti pradėjo, kai jos dukra Laura ir sūnus Nikolas pasiekė mokyklinio amžiaus ir mokykloje trūko mokytojų. Danutei mokytojos darbas labai patiko ir todėl 2000-2001 mokslo metais pilnu laiku studijavo Ursuline kolegijoje ir įsigijo magistro laipsnį pedagogijos srityje. Tai yra intensyvus vieno metų kursas kitų profesijų žmonėms pereiti į mokytojavimą. 1983 metais Danutė Cleveland State Universitete buvo įsigijusi biznio administracijos magistrą. Danutės patirtis biznio srityje

ir žinios įgytos pedagogijos srityje sustiprina jos organizacinę veiklą Šv. Kazimiero mokykloje. Šiais mokslo metais Danutė eina mokyklos vedėjos pareigas, jai tame darbe daug padeda tėvų komitetas.

Barbara Deutch, Ursuline kolegijos instruktorė, Danutę aukščiausiai įvertino už jos darbą klasėje su mokiniais. Ji sako, kad Danutė turi ypatingą instinktyvų palinkimą mokytojavimui. Ji naudoja teorijas, kurios skatina mokinių laisvą kūrybingumą ir kritišką protavimą. Ji supranta, kaip reikia mokyti, kad mokiniai gerai išmoktų. Jos bendravimas su mokiniais klasėje rodo jiems pagarbą ir meilę. Ji labai gerai moka bendrauti su įvairaus amžiaus mokiniais. Mes labai džiaugiamės, kad Danutė nutarė pakeisti savo profesiją, nes ji yra talentinga mokytoja.

Danutė dabar dirba Alexander Graham Bell mokykloje, Clevelando miesto mokyklų sistemoje. Ji mokina šešto ir septinto skyrių mokinius. Šeštadieniais dažnai jai reikia lankyti tobulinimosi seminarus, tačiau aktyvus tėvų komitetas rūpinasi ir palaiko tvarką.

Mes sveikiname naują pedagogę ir linkime jai sėkmės!

Irena Gedrienė

JAU GALIMA GAUTI LF PARAMOS FORMAS

Asmenys ar organizacijos, suinteresuotos kreiptis į LF raštinę ir pasiimti formas, o jas užildžius grąžinti paštu ar įteikti asmeniškai iki kovo 15 d. 2002 m. Studentai stipendijų gavimo reikalu užpildę formas, jas turi grąžinti iki balandžio 15 d. 2002 metų.

Paramos formas galima užsisakyti ir per internetą:

WWWLithFund.org

Lietuvių Fondo tel. 630-257-1616. Adresas: Lithuanian Foundation, Inc., 14911 127th Street, Lemont, IL 60439

JURGINĖS PADANGĖJE

Sausio mėnesį Šv. Jurgio parapijos klebonija išsiuntinės registruotiems parapijos nariams 2001 metų aukų pranešimus. Radę juose netikslumų, prašomi pranešti klebonijai, kad galėtų pataisyti.

Šių metų pradžioje apstu visokių darbų Jurginėje. Parapijos salėje bus valomos ir atnaujinamos grindys, teks

surinkti kėdes ir stalus. Sausio 18 d. penktadienį teks paruošti salę kun. J. Bacevičiaus sidabrinių sukaktuvių šventei. Sausio 21 d. vėl reikės talkos sutvarkyti salę bingo lošimams. Galintieji padėti, prašomi registruotis pas kleboną arba pas Algirdą Matulionį.

Sausio 20 d. sekmadienį Šv. Jurgio parapija švęs kun.

J. Bacevičiaus 25 metų kunigystės sukaktį. Šion šventėn pakviesta dalyvauti visa parapija, todėl tądien nebus aukojamos 9:00 val. ryto Mišios. Sausio 20 d. sekmadienio iškilmių Mišios bus aukojamos bažnyčioje 11:00 val. ryto. Po to seks sidabrinių sukaktuvių vaišės parapijos salėje. Sausio 27 d. savaitgalį sugrįžtama į nuolatinį Mišių tvarkaraštį.

Ger.J.

LIETUVIŲ FONDO KULTŪRINĖ MUZIKINĖ DR. ANTANO RAZMOS VARDŲ PREMIJA

Lietuvių Fondas 2002 metams paskyrė nedalomą 25,000 JAV dolerių kultūrinę muzikinę premiją, prisimindamas okupuotoje Lietuvoje dainuojančius tautiečius, sėkmingai kovojusius už Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimą.

Gairės premijai gauti

Kultūrinė muzikinė premija bus skiriama muzikai arba muzikiniams kolektyvui, atitinkančiam vieną arba daugiau kaip vieną žemiau išvardintų premijos gairių:

- 1.Muzikui arba muzikiniams kolektyvui už kūrybinę veiklą, skatinančią lietuviybės išlaikymą tarp lietuvių Lietuvoje ir užsienyje.
2. Kompozitoriui, sukūrusiam stambų, ryškų sceninį, simfoninį ar vokalinį simfoninį kūrinį, susijusį su lietuviška tematika ir sulaukusį teigiamo įvertinimo.
3. Įvairių sričių (operos, baleto, simfoninės, kamerinės, chorinės, vokalinės ar instrumentinės muzikos) atlikėjams - kolektyvams ir pavieniams menininkams, parengusiems gerai įvertintas programas arba spektaklius, atliktus Lietuvoje arba užsienyje, aktyviai propaguojančius lietuvišką muziką.

Paraiška premijai gauti

Kultūrinės muzikinės premijos paraiška yra pateikiam asmens arba organizacijos, rekomenduojant muziką arba muzikinį kolektyvą.

Premijai gauti negalima rekomenduoti savęs arba savo organizacijos.

Paraiška yra adresuojama premijos komisijos pirmininkui Stasiui Barui ne vėliau kaip iki 2002 m. gegužės 30 d. tokiu adresu:

*Mr. Stasys Baras - Lietuvių Fondas
14911 127th Street
Lemont, IL 60439 USA*

Paraiška susideda iš šios informacijos:

Premijai gauti kandidato vardas, pavardė arba organizacijos pavadinimas ir jų adresai.

Muziko arba muzikinio kolektyvo pasiekimai, atitinkantys premijos gaires.

Reikalui esant papildoma informacija gali būti pateikiam kaipo premijos paraiškos priedas.

Rekomenduojančio asmens vardas, pavardė arba organizacijos pavadinimas, adresai ir parašai.

Paraiška, kuri neatitinka nustatytų premijos gairių arba pristatoma rekomenduojant save arba savo organizaciją, nebus svarstoma Kultūrinėje muzikinėje komisijoje.

Lietuvių Fondo Kultūrinę muzikinę komisiją sudaro:

*Prof. dr. Algirdas Ambrasas
Operos solistas Stasys Baras, primininkas
Prof. dr. Ona Narbutienė, sekretorė
Dirigentas Darius Polikaitis
Dirigentas Alvydas Vasaitis
Pianistas Rokas Zubovas*

LIETUVIŲ FONDO TARYBA

TAUTIŠKUMAS: PRAŽŪTIS AR IŠSIGELBĖJIMAS?

Dr. Algimantas Liekis

Per pasaulį ritasi vi-liojančios ir bauginančios globalizacijos bangos. Priešintis joms? Lietuvos likimas būtų buvęs kitoks, jeigu pagonių fanatikų nebūtų nužudytas Mindaugas, jeigu krikščionybę būtų patys priėmę, o ne iš kitų rankų, kurie ją irgi panaudojo savos valstybės interesams, kad pakirtus lietuvių ir jų valstybės galybę.

Globalizacija - tai ir gali- mybė matyti ir girdėti visą pasaulį, nuvykti į bet kurį Žemės kampelį, didėjantis darbo našumas ir priei- namumas prie visų tautų kul- tūros lobių. Tačiau globa- lizacija gali būti ir pražūtinga pirmiausia mažoms, netur- tingoms valstybėms, tautoms su nepakankamai tvirta tautine savimone, stoka pilietinio aktyvumo. Tą pavojų pir- miausia sukelia ekonomika; kapitalas nepripažįsta jokių emocijų ir jis padaro viską, kad ir toliau augtų; nepaslapstis, kad daugelis šiandieninių mili- jardierių ir jų klanų žmonės, ar bent jų tėvai ir protėviai, turtus pradėjo kaupti iš piratavimų, bankų machinacijų, plėši- kavimų, sukčiavimų, iš kitų kančių ir ašarų. 1988 m.. JAV žurnalas “U.S. News and World Report” vasario 8d. numerį paskyrė valstybę valdančiam elitui - “Kas valdo Ameriką?”. Jame rašoma: “... jau po Pirmojo pasaulinio karo paaiškėjo, kad kraštui reikės kosmopolitiškų valstybės vyrų, galinčių padėti Amerikai žengti į globalinės politikos amžių (...).Dar prieš Antrąjį pasaulinį karą susidarė vienminčių būrys, nuo seno gerų draugų, kolegų, kurie ir tapo pokario architektais. Tai jie ir suplanavo Vokietijos ir Japonijos atstatymą, įkūrė Jungtines Tautas, Tarptautinį Valiutos fondą ir Pasaulio banką, nors formaliai jie ir neturėjo jokio posto vy- riausybėje..”. Ir toliau žurnale rašoma apie vieną tokį “gerą vyrą” - tai Dovydą Rockfelerį, kuris teigia, kad būti JAV prezidentu jam būtų negarbė.

Ir mūsų, vos vienuolik- tuosius Nepriklausomybės keliu einančioje valstybėje, nežinau ar yra bent vienas turtuolis, kuris tokiu būtų tapęs sąžiningų darbu, neapmovęs žmonių kaip Kauno holdingo vagys, organizavę bankų griu- vimą, iš “prichvatizacijos” ir

pan. Ir tokie žmonės ir iš globalizacijos dar labiau pasipelnys, kaip jau pasipelnė įvairausi patarėjai ir tarp- ninkai iš “Mažeikių naftos”, “Telekomo” ir kito Lietuvos žmonių turto.

Globalizacijos pavojai

Tačiau yra ir kitas pavojus: tarptatinių monopolijų kūri- masis, neleidžia proporcingai ugdyti krašto ūkį, kuris atitiktų ir to krašto mokslinio, techninio, potencialo ugdymą, kultūrą. Sovietmečiu jau mums teko patirti, kaip mūsų ūkis buvo plėtojamas, neatsi- žvelgiant į mūsų krašto po- reikius, resursus, o į visos SSRS imperijos poreikius; besikuriančių stambiųjų mo- nopolinių įmonių vadovams nerūpi išugdyti vietinius specialistus, paremti švietimą, mokslą, kultūrą, nesuka jie sau galvų dėl bedarbystės, dėl ko gabiausi, geriausi specialistai yra priversti trenktis į kitą pasaulio kraštą, ieškodami darbo ir uždarbio. Tačiau svetimšalių įsigalėjimas ekonomikoje sukelia ir kitą pavojų - jie tampa ir tikraisiais krašto šeimininkais. Tiesa, jie ir toliau netrukdo žaisti demokratijos, rinkti Seimą, prezidentą - savo valios vyk- dytojus, nes juk ištikro eko- nomika lemia ne tik žmonių gerovę, bet ir valstybės ne- priklausomybę. Beje, už globalizaciją visą laiką “kovojo” ir bolševikų partija, jos vadas V.Leninas, kuris apie 1917m. parengė ir savotišką programą, kaip sukurti, JAV pavyzdžiu, “Jungtines Euro- pos valstijas”. Tam sukūrimui, žinoma, turėjo vadovauti proletariatas ir jo “avangardas” - bolševikų partija. Pagal tą planą, Europos tautos pamažu suartės ir susilies, pamažu perimdamos vadovaujančios tautos - rusų kalbą.

Ir dabar globalizacija neišvengiamai menkina vie- tinių kalbų, kultūrų vaidmenį ir skatina didžiųjų tautų - anglų, vokiečių, rusų įsi- galėjimą. Ir be prievartos. Puikiai tai matome JAV - di- džiausiam tautų ir rasių asimiliacijos katile, kad ir iš patriotiškosios pokario metų išeivijos: apie 80 procentų jos vaikų jau suanglėjo, galima sakyti jau yra prarasti Lie- tuvai. Arba Rusijos imperijoje - vien per sovietmetį ten dingo iš sąrašų apie pusė buvusių

tautelių (1918 m. ten jų priskaityta apie 200, 1988 m. - apie 100). Tiek JAV, tiek Rusijoje buvo ir yra tik viena valstybinė kalba, kurią privalo kiekvienas išmokti, jeigu nori gauti darbo, pilietybę ir pan. Panašiai yra Vokietijoje, Pran- cūzijoje ir kitose demo- kratinėse valstybėse, kurios visai net neremia taip va- dinamų “tautinių mažumų”, jų švietimo, kultūros - tai jų pačių reikalas. Beje, minėtose šaly- se, net laikomoje demokratijos švyturiu Prancūzijoje, net nėra tokio termino, kaip “tautinė mažuma” - jeigu gavai Pran- cūzijos pilietybę, vadinasi, jau esi prancūzas. Ir būk malonus, elkis kaip tikras prancūzas.

Kalba - tautos dvasia

Kol gyva kalba, gyva ir ja kalbanti tauta. Ir šiandieną mes, lietuviai, esame, kas esame todėl, kad užguitoji mūsų Tautos dalis - sodiečiai, baudžiauninkai išlaikė savo kalbą, nežiūrint, kad savięji ir svetimieji šviesuoliai ją skelbė tik kaip pagonių, Dievui ne- suprantamą kalbą. Mūsų sodiečiai išlaikė, bet kas tą mūsų senąją kalbą išsaugos globalizacijos epochoje? Mūsų, ar iš užsienių atvyksantys kapitalistai? Mūsų inteli- gentija? Abejotina, nes, pa- vyzdžiui, jau dabar mūsų mokslo nomenklatūrininkai teigiamai vertina tik tų tyrimų aprašymus, kurie išspaus- dinami anglų, vokiečių ar kitomis kalbomis. Beje, panašiai buvo ir SSRS okupacijos metais: tik rusiškai parašyti darbai laikyti pakankamo mokslinio lygio; rusiškai rašyti skatinta, kad, girdi, tik apie tokius darbus galės sužinoti pasaulis ir jau apie 1980m. beveik 90 proc. visų lietuvių mokslininkų darbų iš technikos, gamtos mokslų skelbti rusiškai, nors Lietuvos mokslų ir studijų institucijų leidžiamuose mokslo leidiniuose.

Neišvengiamai ir mūsų kariuomenėje bus pradėta vartoti anglų arba vokiečių kalba, kaip savo didžiųjų sąjungininkų kalbos. Ir taip daug kam bus patogiau. Žinoma, dabartinės Europos Sąjungos ar NATO, turtingųjų Vakarų valstybių vykdomos globalizacijos, nereikėtų tapatinti su smurtu ir teroru besirėmusia SSRS. Tačiau mums, lietuviams, nereikėtų

Vladas Putvinskis

prarasti ir šiuo atveju budrumo, nes ir istorijoje nėra nė vieno atvejo, jog kokia sąjunga, svetimšalių įsi- leidimas, mūsų Tautai ar Valstybei būtų išėję į naudą. Žinoma, dėl to, pirmiausia buvo kalti mūsų valdovai, krašto šviesuoliai - didikai, bajorai. Štai Jogaila, už Jadzės sijoną net prijungė keliskart didesnę Lietuvą prie Lenkijos ir dar kunigaikštystės teisėmis, o 1569 m. Liubline - jau ir lietuvių tauta “sudaranti vieną tautą su lenkais” ir lietuvių bajorų didžioji dalis vis labiau ėmė perimti lenkų kalbą, kultūrą ir beveik niekas nebe- prieštaravo, kad garsiojoje 1791 m. Respublikos konsti- tucijoje iš viso nebeliko Lietuvos vardo.

Jeigu Rusijos carai nuo XV a. skelbė ir smurtu išrei- kalaudavo, kad ir jų užimtose žemėse visi kabėtų viena kalba - rusų, vieną tikėjimą išpažintų - stačiatikių ir tik vieną jį, carą garbintų ir tik jo klausytų, Lietuvos valstybės ir kles- tėjimo laikais, kai jos žemės tęsėsi nuo Baltijos iki Juo- dosios jūros, buvo tole- ruojamos visos religijos, visos kalbos ir lietuviai vietininkai dažniausiai perimdavo jų val- domų tautų kalbas, religijas. Tad ir Lietuvos galybės laikais lietuviškai kalbančiųjų nepa- daugėjo, lietuvių etninės žemės net susiaurėjo, lietuvių tauta dar labiau nusilpo dėl nuolatinių karų. Ir net mūsų Tautos simbolis - Vytautas Didysis beveik nieko nepa- darė, kad jo Tauta sustiprėtų, įsitvirtintų bent etninėse žemėse, pakeltų kultūrą; jam,

atrodo, dar buvo svetimas tautinis suvokimas - jis buvo imperijos valdovas ir, atrodo, ne tiek daug suko sau galvą, o kas bus su ja po jo mirties? Beje, ir visos trys Vytauto žmonos buvo rusės.

Kitataučiai

Dar daugiau, Vytautas prikvietė į Lietuvos miestus daugybę žydų, lenkų, vo- kiečių, davė jiems privilegijų ir mūsų miestai tapo sve- timšalių centrais, beveik be lietuvių; pasaulio žydai su ilgesiu nuolat prsimena, kad juk Vilnius buvęs “antrąja Jeruzale”, kad ir visa Lietuva buvusi sužydėjusi; lenkai vėl Vilnių ir kraštą lenkiškais vadina, tik mes, lietuviai, nuolat pritardami linkčiojame galvomis ir vėl, lyg kokie akliai, pjaudami vieni kitus, giriamės nuo amžių tik patriotais esą ir dėl patirtų nesėkmių, prarastų žemių ir valstybingumo, vien kitus kaltiname

Istorija mums primena ir kita: tautos, valstybės tvirtybė ir ilgaamžiškumas priklauso ir kam turtai priklauso. Daugiau kaip prieš 80 metų Lietuvių Šaulių sąjungos ideologas ir įkūrėjas Vl. Pūtvis - Putvinskis rašė: “Turtas tampa tautos, valstybės turtu, jeigu jis yra tautos organizacijų, akty- viausiųjų tautos narių ži- nioje...” Tai patvirtina, kad ir “Telekomo”, “Mažeikių naf- tos” ir kiti pavyzdžiai, kaip ir pavyzdžiai iš istorijos, kuomet miestai, praktiškai ir visos įmonės, finansai priklausė svetimšaliams - jie buvo svetimi mūsų Tautos siekiams.

Puikiu pavyzdžiu yra ir kad žydai. Net ir tie, kurie buvo dalyvavę Lietuvos Nepriklausomybės karuose 1919 - 1920 m. ir kurie 1927m. buvo įkūrę Žydų karių, dalyvavusių Lietuvos Nepriklausomybės atvadavime, sąjungą, kai 1940 m. SSRS okupavo Lietuvą, ta sąjunga kreipėsi į okupacinę vadžią, sveikindami Raudonąją armiją, bolševikų partiją, skelbdami, kad, girdi, tik jie esą tikrieji kovotojai už Lietuvos laisvę, o ir jų Sąjungos nariai buvę ne “kovotojais” už Lietuvos laisvę, o tik “dalyviais” ir, kad jie visi esą be galo dėkingi SSRS, “išlaisvinusiai juos iš vergijos pančių”.

**Lietuvos žemė -
tik lietuviams**

Tarp svarbiausiųjų Tautos ir jos valstybės išsaugojimui sąlygų yra sava žemė. “Tauta be žemės - be ateities, pasaulio kampininkas, - rašė minėtasis V.Putvinskis - Pūtvis. - Tauta, kuri turi ir valdo žemę, tampa pilnateisiu pasaulio piliečiu (...).

Teisėtas ir sveikas yra tautos noras turėti žemę visiškoje, nedalomoje, išimtinėje savo savybėj (...). Dėl to tautos, kurios norėjo ir nori būti gyvos, stengėsi išlaikyti kuo gryniausią savo tautos žemės valdymą. Jei tautos tvirtai laikosi žemės, tai nebaisi laikina ir net šimtmetinės okupacijos. Tuokart vėliau ar anksčiau tauta sugebės likti šeimininke savam krašte (...).

Mes turime suprasti , kad kiekvienas žemės sieksnis yra Tėvynės sieksnis. Mes turime girdėti, kaip verkia Lietuvos žemelė, mindžiojama svetimųjų kojų, turime pajusti, kaip liūsta Lietuvos saulė, girdėdama ne lietuvių kalbą, ir kaip žiūri į mus Lietuvos Dievas, matydamas mus paleidžiant iš savo rankų Jo mums skirtąją žemę.

Kiekvienas Lietuvos žemės sieksnis parduotas svetimtaučiai guls sunkiu akmeniu ant mūsų sąžinės (...). Tikrieji lietuviai turi laikytis žemės visomis jėgomis ir eiti prie to, kad visa Lietuvos žemė liktų grynai lietuvių valdoma (...).

Mylėti žemę atmenant, kad visame pasaulyje turime šventą nuo amžių paveldėtą tik vieną lietuviškąją žemę.”

Mūsų Seimo numatomos priimti Konstitucijos 47 straipsnio pataisos, kuriomis numatoma suteikti teisę svetimšaliams pirkti Lietuvos žemę, yra žingsnis, grasantis Tautos išlikimui, sudarymas prielaidų palaipsniui asimiliavimui; šiandieną nieko nereiškia keliems milijar-

doleriams ir visą Lietuvos žemę nupirkti. Nebus tam kliūtis ir Seimo pataisose numatomi kai kurie “saugikliai” - jų neliks, kai tik panorės koks dolerių maišas. Tiesa, mūsų seimūnai po pataisų Konstitucijoje dar numato palikti (2001 12 03 Seimo posėdžio nutarimas), kad “Lietuvos Respublikai priklauso išimtinės teisės į orą virš jos teritorijos...”. Matyti, dar nesugalvojo, kaip tą orą parduoti.. Džiaukimės ir linksminkimės, kol galime, užsieniečių neatsiklausdami, nors kvėpuoti. Juokas, juokais, bet nuo visų okupantų galėjome išsilaisvinti, nesuteikę jiems teisės į savo žemę, bet kai tą teisę savo noru suteiksime, tai jokia kita šalis mūsų neparems, kai vėl norėsime būti tikrais savo krašto šeimininkais. Be barmės gali parduoti savo žemių tokios tautos, kaip vokiečių, prancūzų ar anglų, kuris per keletą metų asimiliuotų ir keliasdešimt tūkstančių naujakurių, tuo tarpu mūsų tautai, su tokia dar netvirta tautine savimome, neturiančiai dar ir savo tatinės vyriausybės, tai jau būtų pražūtis; lietuviai yra geri kariai mūsų laukuose, bet blogi diplomatai, mažai brangina ir didžiuojasi savo Tauta, gina jos vertybes ir greitai ištirpsta aukštesnės kultūros tautose. Ypač mūsų vadai pameta galvas, kai susiduria su “tautinėmis mažumomis”. Štai, kaip ir pernai, Seimui priėmus Įstatymą, dėl pripažinimo teisiniu aktu 1941 m. Birželio ginkluoto sukilimo Lietuvos laikinosios vyriausybės Deklaraciją dėl Nepriklausomos valstybės atkūrimo, užteko pakelti balsą keliems hitle rininkų holokaustą patyrusios tautos atstovams, kai vėl tie patys mūsų seimūnai “vienbalsiai” jį atšaukė, kaip prieš savaitę buvo balsavę “už”. Atrodo, neprarado savo prasmės ir minėtojo Vl. Pūtvio - Putvinskio žodžiai: “ Mes, valstybės naujokai, besistengdami elgtis kaip sena galinga tauta, globojame “silpnutes” mažumas, išsižadėdami savo tautinių rūbų, kad tik nesupykintume svetimšalių, bijodami, kad tik jie mūsų nepavadintų nacionalistais. Mes norime būti pasaulio tautų globėjais. Tai yra puiku ir kilnu, bet būtų dar kilniau, kad būtų globojama taip ir savo tauta (...). Tautiniai idealai turi būti visko pagrindas, nes be jų valstybingumas tuščias (...). Iš visų vergijų baisiausia yra ta, į kurią einama laisvu noru, nes iš kiekvienos priverstinės vergijos galima išsivaduoti, o

iš laisvu noru prišimt os sunkiausia ištrūkti, nes trūksta dvasios pasirizimo ...”.

**Kodėl neminima lietuvių
tauta**

Beje, mūsų vadų vengta minėti “lietuvių tauta” vos ne nuo pirmųjų po išsivadavimo minučių. Taip tą pačią 1990 m. kovo 11 d., po Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo Akto priėmimo, Atkuriamasis Seimas patvirtino savo Kreipimasis į pasaulio tautas, kuriame nė žodžiu nebuvo užsiminta apie pergalę iškovojusią lietuvių tautą, o tik apie “tautinės bendrijas”, kurioms būsiančios visos sąlygos klestėti; panašiai buvo parašyta ir M. Gorbachiovui, kreipimosi į “Lietuvos Respublikos piliečius”; neminėta “lietuvių tauta” ir kovo 11 d. “Lietuvos Respublikos laikinajame pagrindiniame įstatyme”, kurio antrame straipsnyje nurodyta, kad “Valstybėje valdžia priklauso Lietuvos liaudžiai”, lygiai taip, kaip ir brežnevinėje 1978 m. LTSR Konstitucijoje. Gal ir galima sutikti, kad tomis sunkiomis pirmosiomis nepriklausomybės eismo dienomis, reikėjo ir laviruoti, kad nesukėlus nepasitenkinimo didžiųjų, “išrinktųjų” tautų atplaišoms, gyvenusioms Lietuvoje bei jų istorinių tėvynių vadams. Deja, tas pats kartoja si ir po dešimtmečio - ir Seimo, ir Vyriausybės posėdžiuose, dokumentuose, lyg bijoma minėti “lietuvių tauta”, “tautinis” ir pan., susidaro įspūdis, kad svarstoma, priimami nutarimai tik tam, kad įtikus Europos sąjungos klerkams, o ne Tautos ir Nepriklausmybės labui. Bet už tai visur, pradedant nuo pradinių mokyklų, baigiant ūkio, mokslo ir technikos plėtros programas, nuo moksleivių iki seimūnų posėdžių, minimas “pilietiš kumas”; beje, apie “pilietiš kumą” labai mėgdavo kalbėti ir bolševikų vadai, nes, kad “sukūrus vieningą tarybinę liaudį”, žinoma, rusiškai kalbančią ir mąstančią, reikėjo iš žmonių sąmonės ištrinti tautinę savimonę - “mano Tėvynė visa SSRS”, net dainuota.

**Pilietiš kumas tik
kosmopolito ugdymui**

Mūsų akli vakariečių pamėgdžiotojai, naudoja “pilietiš kumą” kaip ir jie, tačiau ten ta sąvoka dažniausiai ir reiškia tą patį, kaip pas mus “tautiškumas”- meilė savo šaliai, kalbai, valstybei, rūpinimasis jos interesais, garbe, laisve, nepriklausomybe ir t.t. Neįsivaizduojamai toli mes

esame nuo, sakysime, JAV pagal jos piliečių visur reiškamą pagarbą ir atsidavimą jai, jos simboliams, nuo kiekvieno reiklumo sau ir bendrapiliečiui; ten krepiama dėmesio net, rodos, į tokią smulkmeną: su kokios valstybės gamybos automobiliu važinėjama - savos ar svetimos? Kiekvienas, turintis teisę gauti pilietybę, dar turi išlaikyti ir anglų kalbos , Amerikos istorijos egzaminus ir pan.

Tikrąja savo prasme “piliėtis”, “pilietiš kumas” - tai labiau politinė sąvoka, nusakanti žmogaus priklausomumą vienam ar kitam pasaulio gardui - sienų apribotai valstybės teritorijai; pilietybę žmogus gali per savo gyvenimą daug kartų pakeisti, tuo tarpu tautybė - amžina. Žodžiu, pilietiš kumas gal būti ir gera priedanga, ugdyti kosmopolitams (sovietmečiu - rusiškiems internacionalistams); žmonės be tautinės savimonės labai reikalingi ir didžiajam kapitalui, nes jis, kaip anot V.Lenino ir darbininkų klasė, “neturi tėvynės”, jam gerai ten, kur didesnis pelnas. Bet SSRS žlugo, tačiau toliau siekia pasaulinio viešpatavimo didysis kapitalas, kuris, nepaisant daug teikiamų galimybių, kelia pavojų pirmiausia mažųjų tautų ir jų valstybių kultūrai, laisvei ir nepriklausomybei.

Dr. J.Basanavičiaus paminklas Clevelando lietuvių kultūriniame darželyje.

G.Juškeno nuotr.

Tačiau, priešingai negu iš bolševizmo, “rusiškojo socializmo”, tvirta, sąmoninga ir sumani Tauta gali ir daug laimėti, pirmiausia pakeldama savo žmonių gerovę, žinoma, jei į naujas sąjungas eis ne kaip maldautoja ir sąjungos sieks tik kaip lygiateisė partnerė, kaip norinti būti istorijos kūrėja. O, kad mūsų Tauta gali tokia būti, ji jau ne kartą įrodė; ji įrodė, kad gali būti ne tik Tauta valstybėje, bet ir sukurti savo tautinę valstybę, kurioje klestėtų lietuvių kalba, sprendžiamas žodis tik jai, tos valstybės Sukūrėjai visur ir priklausytų.

Globalizacijos visa kas geriausia mūsų Tautai ir Valstybei, stojant ir į sąjungas, bet tik kaip lygiateisiai partneriai, o ne kaip maldautojai - kapitalas gerbia tik stiprius, drąsius, pasitikinčius, ryžtingus. Per daug mūsų Tauta yra kentėjusi, aukų sudėjusi ant Laisvės aukuro, kad galėtų pusiaukelėje sustoti, svetimųjų malonei atsiduoti - mūsų Tauta gali būti ir istorijos kūrėja, tai jau ji nekartą patvirtino savo darbais ir kovomis, gali būti ne tik Tauta valstybėje, o savos valstybės Tauta - turėti savo tautinę valstybę, kurioje klestėtų lietuvių kalba, turėtų sprendžiamą žodį dėl visų turtų, būtų vieninteliu savos žemės šeimininku.

ATSISVEIKINANT SU BALIU AUGINU, AMŽINYBĖS GIESMĖS POETU (1917-2001)

Gruodžio mėnesio 10 dieną pasibaigė poeto Balio Augino žemiška kelionė. Paskutiniame savo lyrikos rinkinyje poetas rašo apie savo gyvenimo eigą į amžinybę:

*Suskerdėjus, kiaura
Mano kelionių arka -
Ji pamažu į potvynio
Mirties gelmes
Jau grimsta -
("Kelionėje", p. 201)*

Jautė jis gyvenimo neišvengiamą eigą į "mirties gelmes". Tačiau Balio Augino poezija visuomet skaidri, visuomet apšviesta vidine šviesa. Ir jo gyvenimo daina kyla į aukštumas:

*Ant žvaigždėto debesio
plausto
Mano dainos aidės de-
besuos -
Jų saulė ir kosmosas klauso
Sugrįžusio žemės keleivio
Giesmės Amžinybės šviesos
("Amžinybės keleivio
giesmė", p. 191)*

Beeinant gyvenimo keliu Balys Auginas dainavo savo likimą:

*Kai žengiu aš šios žemės
keliu -
Negiedot - negaliu:
Aš į giesmę tikiu -
Į dainuojantį savo
Likimą —
("Amžinybės keleivio
giesmė", p. 191)*

Šio amžinybės giesmės poeto lyrika atsistoja tarp praeities ir ateities - jis giliai pergyvena tėvynės netekimą ir gyvena amžinybės viltimi, - tarp žemės ir dangaus-jis gėrisi besikeičiančia su metų laikais gamta ir skrajoja saulės ir mėnesienos apšviestose kūrybos padangėse.

Balys Auginas (Augustinavičius) gimė 1917 m. rugpjūčio 17 d. Taline, Estijoje. Baigęs Šiaulių gimnaziją, jis studijavo Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto humanitarinių mokslų fakultete. Nuo 1940 m. iki 1944 m. jis buvo Kauno radiofono pranešėjas. Po karo audrų, atsiradęs Ravensburge, Vokietijoje, dėstė lietuvių gimnazijoje ir pirmininkavo bendruomenės organizacijos jaunimo sekcijai. 1950 atsiradęs Cleveland, Ohio buvo vedėjas "Tėvynės garsų" lietuvių radijo programos.

Nuo 1933, dar būdamas gimnazijoje, spausdino eilėraščius, prozinius dalykus ir feljetonus. 1940 m. išleido

savo pirmąjį eilėraščių rinkinį, "Pamažu vis degu". Jų išleido dar penkis išėivijoje: "Parparčio vėduokle" (1956), "Giesmė žydėjimo metais" (1979), "Metaforų smuikas" (1992), "Kalėdų Paukštė" (1995) ir "Namų pašvaistė" (2000). Rankraščiuose liko "Saldinukas" (eiliuota pasaka vaikams) ir humoreskų bei satyrų rinkinys. (Būtų gera, kad ir jie būtų išspausdinti.) Jo eilėraščiai taip pat pasirodė išėivijos periodikoje: "Aiduose", "Pradalgėje", "Gabi-joje", "Drauge", "Dirvoje" ir kitur.

Balio Augino gyvenimo kelionės laikinumo pajutimas dažniau ir dažniau iškyla jo eilėraščiuose. Įvairiais įvaizdžiais-kelionės oru, vandeniu ar žeme išreiškia jis gyvenimo eigą:

*Paukščio ar strėlės skrydžiu
jis apibudina kelionės trum-
pumą:
Ak, mūsų būtis -
Tik skrydis paukščio,
Klajojančio
Aušrų ir sutemų
Giesmėj.
Tik strėlė,
Išsprūdusi
Iš Amžinybės Lanko -
("Amžinybės lankas", p. 188)*

Upelio vandens tėkmė suriša su laiko tėkme ir besau-sėjantį upelį su gyvenimo pabaiga:

*Dabar žiauri sausra
Nori išgerti paskutinį
Upelio lašą-
Saugau mirštantį upelį,
Kad jis neišskristų
Su mirties debesim -
("Vaikystės laivai saus-
roje", 77)*

Mirtis lydi gyvenimą:

*O nežinia - tokia be-
žvaigždė:
Kai sutemoj einu per aikštę,
Ar ne greta su mano
žingsniais
Vaikščioja Mirtis?
("Bežvaigždėj nežinioj", p. 178)*

Žmogaus laukia žemė. Ji lopšys iš kurio jis kyla ir į kurį jis sugrįžta:

*Ir vėl ateis rudens šalna, O
Dieve -
Kaip gervės grįšime
Į žemės iščių,
O ji, kaip motina, priglau-
mus
Prie savęs—
("Žmogus ir žemė", p. 141)*

Tačiau, kaip ir gamta, žmogus amžinas:

*Žolė alsuoja žalumu -ir
vaisiai
Varvina vasaros sultis,
Ir mes amžinai gyvensim
Nokdami Amžinybės so-
duose-
("Amžinybės soduos", p. 179)*

Jo amžinybė glūdi kūrybinėje dainoje:

*Ant žvaigždėto debesio
plausto
Mano dainos aidės
debesuos -
Jų saulė ir kosmosas
klauso,
Sugrįžusio žemės keleivio
Giesmės Amžinybės švie-
sios—
("Amžinybės keleivio
giesmė", p. 191)*

Tad, poetas skrajoja kūrybos padangėse, tačiau laiko tėkmė ji artina prie žemės, iš kurios žmogus ateina ir į kurią jis sugrįžta. Ši sugrįžimo tema ypač ryški vėliausiame jo lyrikos rinkinyje, "Namų Pašvaistė". Paskutiniame šio rinkinio eilėraštyje, baladėje "Sustojęs laikrodis" gyvenimo laikinumą, išreiškia laikrodžio metaforu:

*/.../laikrodis
Žadino aušras,
Dienų kelionėje
Plakė mano širdis
O trūkus spyruoklė -
Laikrodis, išmušęs dvyliką,
Sustojo. (p. 232)*

Ir iš tikrųjų, poetui iške-liavusiam į amžinybę, jau nebemuša valandų laikrodis. Jis tampa jo paminklu, o jo eilės jo palikimu. To jis ir troško:

*O, Viešpatie,
Prikelk mane
Iš kapo
Ligų, nelaimių
Ir vargų -
Pakeisk
Likimą lapo
Į žiedą amžinybės,
Nes degu*

*Viltim
Palikti pėdsaką
Gyvybės -
Te ji šioj žemėj
Neišdžius,
Kad rytdienos
Žvaigžde sužibės,
Aš likčiau žemėje
Šlamėt
Vis amžinai
Žaliuojančiu
Medžiu-
("Troškimas", p. 210)*

Poetas Balys Auginas

Šį troškimą jis išreiškė taip pat eilėraštyje "Minčių snai-gės":

*Norėčiau
Šlamėti kaip medis
Išlikimo giesme
Prie gimtosios šaknies -
Kai velėnoj užmigs
Mano žodis,
Snaigių rožėm užklotas,
Bežadis -
("Minčių snaigės", p. 218)*

Ir tikrai, poetas paliko savo kūrybinius pėdsakus žemėje ir jis "tebežaliuoja".

O mes, irgi laikini keleiviai šioje žemėje, girdime, Poete, Tavo giesmę, ji aidi mūsų sielose ir nušviečia mūsų gyvenimo kelią.

Sekantys Balio Augino žodžiai, užrašyti Stefanijos Radzevičiūtės, nuskamba epitafine giesme:

*Jei prikelsi, Viešpatie,
mane
Iš kapo-
Ant arimų vaikščiosiu
Žole žalia-
Būsiu kaip saulėlydis
Ant lapo-
Ateities žerėjimu
Spindėsiu-
Kaip pavasaris ant rudenio
Pelėsių-
Būsiu žemėj žerinti ugnis
Gyva-*

Dr. Jolita Kavaliūnaitė

KNYGA APIE SKAISTUMU ŠVIEČIANČIŲ PAVEIKSLŲ AUTORIŲ

Lietuvos dailės muziejus išleido knygą-albumą "Vy-tautas Ignas".

Naujasis leidinys, pasak menotyrininkų, pristato išėivijos lietuvių dailininką, savo kūryboje švytėjusį gimtojo krašto spalvomis.

Gimęs Raseinių apskrityje, studijavęs Vilniaus dailės akademijoje ir Taikomosios dailės mokykloje Freiburge, 1950 metais persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje, Klyvlende, Niujorke, kūrė vitražus, ta-pybos ir grafikos darbus, iliustravo knygas, yra surengęs apie 20 individualių parodų.

Knyga-albumas "Vytautas Ignas", leidėjų žodžiais, yra padėka dailininkui, daugiau kaip šimtą tapybos darbų, grafikos lakštų ir piešinių padovanojusiam Lietuvos mu-ziejams.

Pagrindinė knygos teksto autorė menotyrininkė dr. Ni-jolė Tumėnienė apžvelgia Vytauto Igno (Ignatavičiaus) gyvenimo kelią ir kūrybos ištakas. Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje, kaip rašoma,

V.Ignas mokėsi iš Justino Vienožinskio, Antano Gu-daičio, Telesforo Valiaus, Viktoro Vizgirdos ir kitų. Gyvendamas tiek JAV did-miesčiuose, tiek ir dabartinėje savo sodyboje, lietuviškai pavadintoje Giraite, V.Ignas buvo ištikimas lietuvių tauto-sakos motyvams, išsvajotus pasaulius liejo liaudiško meno spalvomis. Jo ekspresyvos drobės, pasak teksto autorės, liudija apie ilgesį ir vienetvę pasaulio galybėse.

Tapytojas Aloyzas Stasiu-levičius Vytauto Igno kūrinius vadina "skaistumu šviečian-čiais paveikslais".

Knygoje pateikiama iš-traukų iš amerikiečių ir lietu-viškos spaudos publikacijų, išspausdintas individualių bei grupinių parodų JAV ir Lie-tuvoje sąrašas, nurodyti kūriniai, saugomi keturiuose Lietuvos muziejuose.

Knygoje-albume įdėta spalvotų tapybos bei grafikos darbų reprodukcijų, vitražų nuotraukų, asmeninių foto-grafijų.

ELTA

ADAMKUS SULAUKĖ PUSĖ TŪKSTANČIO KLAUSIMŲ

Sausio 9 d. bendrovės „Delfi“ konferencijų kambaryje viešėjęs ir pirmą kartą per internetą bendravęs Prezidentas Valdas Adamkus sulaukė rekordinio kiekio klausimų - 488. Iš jų Prezidentas spėjo atsakyti į 30, praneša ELTA.

Prezidentas buvo nustebinintas dalykiškų ir korektiškų internautų klausimų. „Tikėjau, daug aštresnių klausimų“, - sakė V.Adamkus, kuris prieš tai tvirtino visuomet vakarais skaitęs „Delfi“ žinias internete ir skaitytojų komentarus.

Klausėjai teiravosi įvairiausių dalykų. Būta rimtų klausimų apie valstybės padėtį, valdymą, politiką. Pirmiausia internautai teiravosi, ar V.Adamkus neketina balotiruotis naujai kadencijai. „Šio klausimo iš viso šiuo metu nesvarstau, kadangi yra darbas, kuris turi būti dirbamas be pašalinės įtakos. O jei pasidarai kandidatu, iš karto

bandoma interpretuoti, kad tai, ką darai, yra susiję su rinkimų kampanija“. V.Adamkus sakė neketinąs siekti ir premjero posto. „Pabuvojęs Prezidentu nematau reikalo prisiimti kitokias pareigas“.

Į klausimą, ar Prezidentas pats dalyvauja rašant savo kalbas ar tik kaip diktoriaus perskaito tai, ką parengia patarėjai, V.Adamkus atsakė: „Jokiu būdu, kiekviena kalba yra aptariama, nustatomos gairės ir, kai padaromas projektas, man pačiam dalyvaujant aptariamas, padaromos pataisos ar įnašai. Kai aš sakau „aptariamas“, nenorėčiau, kad sėdėtumėt tame kambaryje, nes temperatūra ten pakyla iki 40 laipsnių. O paskutinės pataisos būna padaromos paskutinę minutę mano ranka, kai jau visos kameros yra sustatytos prieš mane“.

Į žurnalo „Ekstra“ klausimą apie skandalą sukėlusio Prezidento pasisakymo apie

prostitucijos ir naminukės gaminių legalizavimą pasekmes, V.Adamkus sakė: „Labai nuoširdžiai - nei nuo A.Bačkio, nei nuo Almos (žmona - ELTA) pylos negavau. Noriu dar kartą pabrėžti - nepasisakau už prostituciją ir kategoriškai prieš kontrabandinio pilstuko naudojimą Lietuvoje. Tie dalykai Lietuvoje vyksta. Taigi neapsimeskime, kad Marijos žemėje viskas šventa. Geriau jau žinokime esamą padėtį, kontroliuokime ir nesislėpkime kaip stručiai smėlyje“.

Projekte jau dalyvavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Mečys Laurinkus, Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis, „Vilniaus prekybos“ prezidentas Nerijus Numavičius, SBA koncerno prezidentas Arūnas Martinkevičius, Lietuvos radijo ir televizijos generalinis direktorius Valentinas Milaknis.

V. NOREIKA DAINAVO SANKT PETERBURGE

Sausio 10 d. Sankt Peterburge, Dmitrijaus Šostakovičiaus akademinės filharmonijos Didžiojoje salėje, įvyko įžymaus lietuvių tenoro, profesoriaus Virgilijaus Noreikos koncertas, praneša ELTA.

Koncertą organizavo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas ir Valstybinis Sankt Peterburgo rusų koncertinis orkestras.

Skambėjo Piotro Čaikovskio, Aleksandro Dargo-

myžskio, Antono Rubinšteino, kitų žymių rusų ir Vakarų Europos šalių kompozitorių kūriniai.

Į koncertą buvo pakviesti Sankt Peterburge reziduojančių užsienio valstybių atstovybių vadovai, Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovybės Sankt Peterburge pareigūnai, Sankt Peterburgo ir Leningrado srities administracijų atstovai, lietuvių bendruomenės nariai.

Du tenorai - Stasys Baras ir Virgilijus Noreika po svečio koncerto Čikagoje.

J. Tamulaičio nuotr.

SKELBIAMI KONKURSAI DR. J.KAZICKO PREMIJOMS LAIMĖTI

Valdovų rūmų paramos fondas skelbia du konkursus dr. Juozo Kazicko premijoms laimėti.

Valdovų rūmų paramos fondas (VRPF), primena ELTA, yra visuomeninė, pelno nesiekianti organizacija, remianti Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų atkūrimą ir renkanti šiam tikslui lėšas. Fondo tikslas taip pat yra skleisti Lietuvoje ir užsienyje žinias apie Valdovų rūmų istorinę reikšmę bei jų ateities perspektyvą.

Kad Valdovų rūmų atkūrimas sudomintų kuo daugiau žmonių ir paskatintų

aukoti bei prisidėti prie rūmų atstatymo, verslininkas dr. Juozas Kazickas, pats Valdovų rūmų atstatymui paaukojęs 100 tūkst. litų, paskyrė dar 75 tūkst. litų dviem premijoms, kurios bus teikiamos kasmet penkerius metus.

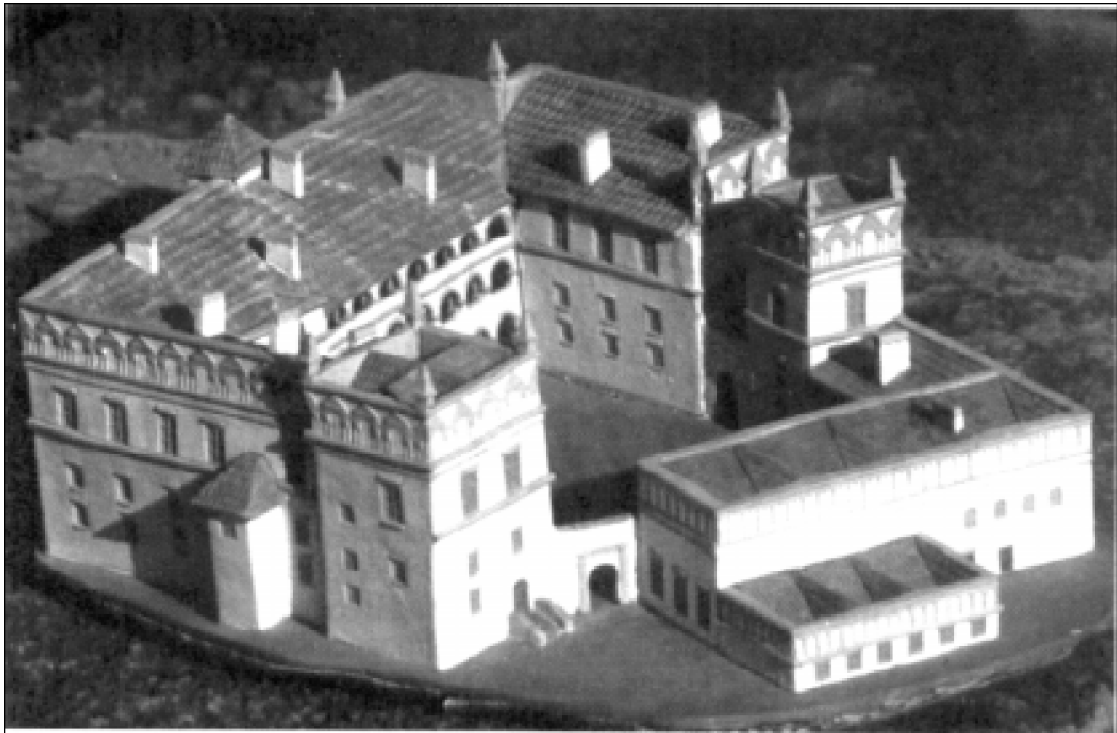
Periodinės spaudos publikacijų, televizijos ir radijo laidų autorių konkurso kasmetinė premija - 5 tūkst. litų. Konkurse kviečiami dalyvauti visi informuojantys apie Valdovų rūmus.

Valdovų rūmų atstatymo rėmėjo konkurso kasmetinė premija - 10 tūkst. litų bus skiriama fiziniam, juridiniam

asmeniui arba visuomeninei organizacijai.

Šioms premijoms gauti yra skelbiami du konkursai. Pirmuosius jų nugalėtojus Valdovų rūmų paramos fondo steigėjų sudaryta komisija išrinks ir paskelbs šių metų Valstybės dieną - liepos 6-ąją.

Paraiškos premijoms gauti už vienerių metų darbus priimamos iki šių metų birželio 1 d. Plačiau su konkursų nuostatais galima susipažinti Valdovų rūmų paramos fondo valdybos būstinėje - Daukanto a. 2-13, Vilnius, tel. 61 40 63 arba interneto svetainėje adresu www.lvr.lt.

Valdovų rūmų maketas.

VILNIUS PĖSČIOMIS

Vilniaus turizmo infrastruktūros tinklą papildė naujas pažintinis-informacinis leidinys anglų kalba miesto svečiams, norintiems pažinti Vilnių pėsčiomis, praneša Vilniaus savivaldybė.

Leidinyje „Vilnius on Foot“ („Vilnius pėsčiomis“) pateikiami trys maršrutai - „Vilniaus senamiestis“, „Vilniaus barokas“ ir „Vilnius - Lietuvos sostinė“, kurių lankytini objektai pažymėti specialiaame žemėlapyje. Naujasis vadovas yra patogaus nuotraukų, lankytinų vietų aprašymų, nurodyta maršrutų trukmė.

„Vilnius on Foot“ skirtas pavieniams užsienio turistams, norintiems savarankiškai susipažinti su miestu, bei kitiems svečiams, pageidaujantiems išsamesnės informacijos apie Vilniaus kultūrinį paveldą.

Dalis leidinio tiražo, kuris siekia 20 tūkstančių, bus skirta nemokamam platinimui tarptautinėse turizmo parodose, Lietuvos ambasadose ir atstovybėse, informacijos centruose, turizmo agentūrose, viešbučiuose, restoranuose bei kitose turizmo organizacijose bei verslo įmonėse.

Kita tiražo dalis bus pardavinėjama turizmo informacijos centruose.

Vadovą turistams parengė ir išleido savivaldybės įmonė „Vilniaus turizmo informacijos centras“ ir Turizmo skyrius. Leidinys buvo iš dalies finansuojamas iš Eksperto plėtos ir skatinimo strategijos įgyvendinimo specialios programos lėšų.

Taip pat yra sukurta elektroninė leidinio versija, kuri bus patalpinta Vilniaus miesto interneto svetainėje (www.vilnius.lt), ir kompaktinis diskas.

LIETUVA IR PASAULIS

L. LINKEVIČIUS PASIRENGĘS INTENSIVŲ DARBŲ MARATONUI

Vilnius, sausio 10 d. (ELTA). Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius informavo Prezidentą Valdą Adamkų, kuris yra ir vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas, apie intensyvų darbų maratoną, praneša ELTA.

Anot L.Linkevičiaus, jį teks įveikti iki lapkričių vyksiančio NATO viršūnių susitikimo Prahoje, kad Lietuvos pakvietimui tapti Aljanso nare nebeliktų kliūčių.

Kaip žurnalistams po susitikimo sakė L.Linkevičius, jau metų pradžioje numatyti du aukšų NATO pareigūnų vizitai.

Vasario 22 dieną laukiama atvykstant NATO generalinio sekretoriaus George Robertson, o balandžio 24-ąją Lietuvoje planuojamas NATO pajėgų Europoje vado generolo Joseph Ralston vizitas. Susitikimų metu bus aptariama Šiaurės Atlanto aljanso plėtra ir Lietuvos pasirengimas narystei NATO.

Kovo 4-8 dienomis Vilniuje viešės NATO ekspertų grupė. Bus vertinama, kaip vykdomi išsipareigojimai, numatyti Lietuvos pateiktame pasirengimo narystei NATO 2002 metų plane, Planavimo ir peržiūros proceso apžvalgoje.

Balandžio 22 dieną Briuselyje planuojamas NATO Tarybos ir Lietuvos delegacijų susitikimas, kuriame bus pateiktas Lietuvos, siekiančios tapti Aljanso nare, įvertinimas.

Tarp šių datų laukia daug svarbių darbų, pabrėžė L.Linkevičius. Anot jo, pagrindinis dalykas - toliau be blaškymosi tęsti ginkluotųjų pajėgų reformas, kurios dabar suintensyvintos. “Tai lėmė, kad nuo praėjusio pavasario NATO ekspertai pradėjo gerokai palankiau vertinti Lietuvos narystės perspektyvas, nes anksčiau būta įvairių priekaištų dėl per daug ambicingų planų, pernelyg išpūstų struktūrų ir neparemtų resursais idėjų”, - akcentavo ministras.

Dabar NATO ekspertų ir Lietuvos specialistų vertinimai iš esmės sutampa, džiaugėsi L.Linkevičius.

Anot jo, visi sutaria, kad dar reikia stiprinti pasirengimą priimti sąjungininkų ginkluotąsias pajėgas, jeigu tektų kreiptis pagalbos krizės ar kitu atveju. Taip pat būtina šalinti mobilizacijos bei karių rezervo sistemos spragas.

Integracijos požiūriu labai svarbiais laikomi Tarptautinių operacijų įstatymo pakeitimai, kurių priėmimas Seime numatytas sausio 15 dieną. “Šis įstatymas išspręstų visas teises suderinamumo su NATO problemas”, - akcentavo L.Linkevičius.

ISPANIJA PRITARIA KUO ANKSTESNEI LIETUVOS NARYSTEI

Vilnius, sausio 10 d. (ELTA). Ispanijos ambasadorius Lietuvai Jose Pons Irazazabal teigiamai įvertino Lietuvos pažangą derybose 2001 metais, Lietuvos teisės sistemos priderinimą prie ES teisės.

Ambasadorius taip pat palankiai įvertino Lietuvos veiksmus kovoje su tarptautiniu terorizmu.

Tokią nuomonę, kaip praneša ELTA, diplomatas išsakė susitikęs su užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu.

Išreiškęs Ispanijos paramą ES plėtrai ir kuo ankstyvesnei Lietuvos narystei ES, ambasadorius pažymėjo, jog apie kiekvienos šalies kandidatės pasirengimą narystei bus sprendžiama pagal jos padarytą pažangą ir priklausys nuo jos pastangų.

Ministras A.Valionis pristatė artimiausius Lietuvos prioritetus derybose dėl stojimo į Europos Sąjungą, pabrėždamas, kad Lietuva vykdo visus savo išsipareigojimus, kuriuos prisiima derybose su ES.

Jis pažymėjo, kad Lietuva siekia dalyvauti diskusijoje ir priimant sprendimus dėl ES ateities.

Užsienio reikalų ministras dar kartą patvirtino Lietuvos euroatlantinės integracijos siekius bei priminė būtinybę atidaryti Ispanijos ambasadą Vilniuje.

Abi pusės aptarė dvišalių Lietuvos ir Ispanijos politinių ir ekonominių santykių aktualijas, pasikeitė nuomonėmis dėl galimybės liberalizuoti darbo jėgos judėjimą tarp abiejų šalių.

ISPANIJOS PREMJERO VIZITAS

Dėl teroristinių išpuolių JAV praėjusių metų rugsėjį atidėtas Ispanijos Karalystės Ministro Pirmininko Jose Maria Aznar vizitas Lietuvoje įvyks pirmąjį šių metų pusmetį.

ELTA primena, kad tai bus pirmoji Ispanijos Premjero viešnagė Lietuvoje. Ch.M.Aznaro vizito metu ketinama aptarti klausimus, susijusius su Lietuvos integracija į Europos Sąjungą.

Ispanija nuo šių metų pradžios pusmečiui perėmė pirmininkavimą Europos Sąjungai. Planuojama, kad šiuo laikotarpiu Lietuvos derybos dėl stojimo į ES artės į pabaigą ir bus baigiami paskutiniai derybų skyriai.

Clevelando naujoji merė Jane Campbell po inauguracijos iškilnių su LR garbės konsule Ingrida Bubliene, šalia stovi jos vyras Hunter Morrison.

PIRMOJI MOTERIS - CLEVELANDO MERĖ

Pirmoji Naujųjų Metų savaitė alsuojanti dar švenčių nuotaika labai tiko Clevelando miesto suruoštom iškilnėm - Jane Campbell inauguracijos ceremonijom. Sausio 7 Jane Campbell buvo patvirtinta, kaip 55-oji šio miesto merė ir kaip pirmoji moteris tokiose pareigose.

Inauguracijos ceremonijos vyko State Theater, Playhouse Square Center. Salėje buvo susirinkę politikieriai, nauji kabineto nariai, rinkimo kompanijos darbuotojai, įvairių organizacijų atstovai, rėmėjai ir draugai. Scenos gale rikiavosi Clevelando berniukų ir Our Lady of Mount Carmel chorai. Priekyje sėdėjo merė, jos šeimos nariai, kongresmanai, vyriausybės atstovai, kaimyninių miestų merai, dvasiškai ir mokslo institucijų atstovai.

Iškilmėm vadovavo buvęs kongresmenas Louis Stokes. Invokaciją sukalbėjo Clevelando diecezijos vysk. Anthony Pilla. Iškilmės oficialiai buvo pradėtos Amerikos himnu, kurį giedojo solistė Sarah Sagar. Įtarpiaais keletą

šiai progai pritaikytų dainų atliko minėti chorai. Vyriausiai teisėjai Alice Robie Resnick susirgus, merės Jane Campbell priesaiką priėmė teisėja Patricia Blackman. Šią iškilmingą priesaiką 55-oji Clevelando merė Jane Campbell priėmė jos motinai laikant Šventąjį Raštą šeimos apsuptyje. Po audringų ovacijų prabilo merė Jane Campbell. Jos žodis konkretus, šiltas ir nuoširdus. Savo kalboje dažnai vis primindavo, kad tik visiems kartu nuoširdžiai dirbant bus įmanoma pakelti miesto žmonių gerovę ir mūsų miestą pastatyti pavyzdžiu visam kraštui. Toliau paminėjo, kad jai gyvenimas nieko nešykštėjo ir daug davęs, todėl šiandien ji pasiruošusi daug gražinti. Clevelandas išskirtinis miestas savo tautybių įvairumu, minėjo merė, jis lyg mažas pasaulis, kuriam ji pasiruošusi tarnauti. Žinoma, tikisi daug pagalbos iš savo kabineto, organizacijų, institucijų bei kiekvieno clevelandiečio.

Galiausiai nuoširdžiai dėkojo buvusiam merui

Michael White, visiems padėjusiems jos politinės karjeros pasisekimui bei šias iškilmes ruošusiems. Taip pat pasidžiaugė, kad jau 85% kabineto yra sukomplektavusi. Dėkojo visiems, kurie per savaitgalio įvykius yra suaukoję 300,000.00 dol. stipendijom. Tai pirmas toks fondas įsteigtas Clevelando merės. Šis fondas remis mokinius baigusius gimnaziją ir neturinčius lėšų stoti į universitetą. Nauja merijos įstaiga “Technology and Innovation” dirbs gerinant mokslą ir ekonomiką. Baigdama savo žodį dar kartą priminė, kad visi dirbdami kartu sieksime žvaigždes. Jos dukros ją pasveikino ir įteikė gėlių puokštes. Pabaigai vaikų choras padainavo “America the Beautiful ir Glad Allelujah”. Buvęs kongresmenas Louis Stokes pakvietė kunigą dr. Otis Moss Jr. sukalbėti užbaigimo maldą, kurios metu visi susiėmė rankas, kaip vienybės ženklą.

Salės foje vyko vaišės, kur kiekvienas turėjo progos pasveikinti naująją Clevelando merę.

Ingrida Bublienė

2002 METŲ FOTO KURSAI

115-sius metus veikianti The Cleveland Photographic Society (CPS) - foto mėgėjų draugija netrukus pradės foto kursų pavasario semestrą. Veiks dvi klasės: 1) Fotografijos pagrindai (Fundamentals of Good Photography) ir 2) Laboratoriniai procesai (Darkroom Techniques). Jei kartais nepavyko jūsų šventinės nuotraukos, čia rasite progą pasitobulinti fotoaparato vartojimą, nuotraukų kom-

poziciją arba susipažinsite su “tamsiojo kambario” procesu. Kursai vyks CPS patalpose, 1549 Superior Avenue, Clevelande, nuo 7:30 val. vakaro iki 9:45 val. vakaro.

Vasario 19 d. antradienį prasidės foto laboratorijos proceso paskaitos, o vasario 20 d. trečiadienį - fotografijos pagrindų paskaitos. Kursai yra skiriami 35 mm fotoaparatus ir filmams pažinti. Kovo 31 d. numatoma iškykla, kurioje

kursantai galės išbandyti patirtas žinias. Dėstys prityrę devyni CPS nariai. Informacijai skambinkite: Mr. Jim Kunkel 440/843-7118 arba Mr. Fred Reingold 216/529-1134. Kursantai gaus keturių mėnesių narystę CPS draugijoje. Pareiškimus (Application for Enrolment) taip pat rasite DIRVOS įstaigoje arba foto reikmenų prekybose. Kursų klausytojų skaičius yra ribotas, negaiškite su registracija.

Ger.J.

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 17 d. 4:00 v.p.p. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvos Nepriklausomybės švenčių Vasario 16-tos ir Kovo 11-tos minėjimas. Meninę programą atliks “Grandinėlė” ir kanklių vienetas “Gintarinės stygos”. Organizacijos prašomos dalyvauti mišiose ir minėjime su vėliavomis. Rengia ALT ir JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba.

KOVO 2 ir 3 d. įvyksta Ateitininkų šventė ir Dainavos stovyklai paremti koncertas, kurį atliks “Dainavos” oktetas iš Chicagos.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

AMERIKOS LIETUVIAI NETEKO DAR VIENO LAIKRAŠČIO

Nuo šių metų pradžios nutraukta Niujorke ėjusio lietuvių laikraščio “Darbininkas” leidyba, praneša ELTA.

Užsienio lietuvių spaudoje aiškindamas laikraščio uždarymo priežastis, pranciškonų provinciolas kunigas Benediktas Jurčys pabrėžia, kad labai sumažėjo lietuviška spauda besidominčių suaugusiųjų skaičius, o jaunoji karta rašytu lietuvišku žodžiu beveik visiškai nesidomi, tad “Darbininko” išlaidos pamažu pradėjo viršyti pajamas. Tėvas B.Jurčys apgailestauja, kad sulaukęs 86-erių metų laikraštis turi sustoti. Mėgindama išsaugoti laikraštį, tikroji jo leidėja - pranciškonų provincija, net sumažindama savo paramą Lietuvoje atsikuriantiems pranciškonams, per

pastaruosius ketverius penkerius metus turėjo “Darbininką” paremti 100 tūkst. dolerių suma.

Pranciškonai šį leidinį globojo nuo nuo 1951 metų, kai bendromis su pasauliečiais pastangomis buvo sujungti trys Amerikos lietuvių laikraščiai. Tai - Bostono “Darbininkas”, Niujorko (Bruklino) “Amerika” ir Pitsburgo “Lietuvių žinios”. Naujasis savaitraštis pavadintas “Darbininko” vardu. Laikraščių sujungimą paskatino finansiniai sunkumai.

Mums buvo pranešta iš Montrealio, Kanadoje, jog ten 60 metų leistas laikraštis “Nepriklausoma Lietuva” gruodžio mėnesio laidoje atsiveikino su savo skaitytøjais.(Red.)

PREZIDENTAS PASVEIKINO NAJUS TELŠIŲ, PANEVĖŽIO IR VILKAVIŠKIO VYSKUPUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus pasveikino vyskupą Joną Borutą, popiežiaus Jono Pauliaus II paskyrimu pradedantį ganytojišką veiklą Telšių vyskupijoje.

Šalies vadovas palinkėjo vyskupui J.Borutai kuo geriausios kloties dirbant nelengvą krikščioniškųjų ir bendražmogiškųjų vertybių puoselėjimo darbą.

“Jūsų asmenybė, pasiaukojimas ir ištikimybė dvasininko pašaukimui jau ne vieną dešimtmetį pelno Jums žmonių pagarbą, o mūsų visų gyvenimui, - rašo V.Adamkus,

- suteikia išminties, ramybės ir vilties. Tikiu, kad naujoji Jūsų ganytojiškos veiklos atkarpa taip pat bus paženklinta dvasinio grožio ir prasmės, kad Jūsų dėka rasis daugiau šiandien taip visiems mums reikalingų atjautos, supratimo ir gerumo”, baigia sveikinimą Prezidentas, linkėdamas Dievo globos visiems vyskupo Jono Borutos darbams.

Prezidentas Valdas Adamkus taip pat pasveikino popiežiaus naujai paskirtus Panevėžio vyskupą Joną Kaunecką ir Vilkaviškio vyskupą Rimantą Norvilą.

ELTA

BUVUSIEMS KOMPARTIJOS VADOVAMS SIŪLOMA ATNAUJINTI PENSIJŲ MOKĖJIMĄ

Buvusios komunistų partijos vadovaujantiems darbuotojams nuo ateinančių metų pradžios siūloma atnaujinti nukentėjusiųjų asmenų pensijų mokėjimą.

Toks Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtas protokolinio sprendimo projektas siūlomas Vyriausybei, kuri turi Seimui pateikti išvadas dėl Valstybinių pensijų įstatymo pakeitimų.

Seimo socialdemokratinės koalicijos frakcijos nario Algimanto Salamakino parengtame projekte siūloma išbraukti iš sąrašo asmenų, kuriems neskiriamos nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos, vadovaujančius komunistų partijos darbuotojus.

Anot jo, pataisa apims tuos Antrojo pasaulinio karo dalyvius, kurie pokario metais dirbo partinį ar kitą darbą, tačiau nevykdė jokios nusikalstamos veiklos prieš žmoniją ir Lietuvos valstybę.

Kadagi toks lėšų poreikis šių metų biudžete ne-

numatytas, Seimui bus siūloma, kad įstatymo pataisa įsigaliotų nuo 2003 metų sausio 1 dienos.

Finansų ministerijos duomenimis, nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų gavėjų skaičius, priėmus įstatymo pataisą, padidės apie pustrėčio tūkstančio ir tam papildomai iš biudžeto reikės maždaug 4 mln. litų.

Finansų ministerija taip pat primena, kad Vyriausybės strateginio planavimo komitete buvo pritarta valstybinių pensijų sistemos pertvarkymo koncepcijai, pagal kurią valstybinių pensijų laipsniškai būtų atsisakoma.

Antihitlerinės koalicijos dalyviai nukentėjusių asmenų pensijų neteko 1997 ir 2000 metais, priėmus kai kuriuos apribojimus.

Dabar galiojantis Valstybinių pensijų įstatymas reglamentuoja nukentėjusių asmenų pensijų skyrimo ir mokėjimo tvarką įvairioms kategorijoms nukentėjusiųjų dėl Lietuvos valstybės asmenų.

ŠILALĖS KRAŠTO KNYGA

Vilniuje gyvenantys šilališkiai sausio 11 d. buvo pakviesti į sostinės Radvilų rūmų Baltąją salę. Šilalės kraštiečių draugijos valdyba čia pristatė trečią knygą “Nacizmas ir bolševizmas. 1940-1953 metai” iš serijos “Šilalės kraštas”.

Leidiny sudarytas iš dvie-

jų dalių. Pirmoje chronologiškai pristatomi visi svarbiausi nurodyto laikotarpio įvykiai: politinio gyvenimo fonas, trėmimai, rezistencija.

Antroje dalyje pateikiami tremtinių ir politinių kalinių sąrašai, partizanų biografijos, nužudytu žydų sąrašas, įvairūs dokumentai.

NELEGALIŲ MIGRANTŲ SRAUTAS

Lietuvos pasienyje su laikytų nelegalių migrantų skaičius pernai išliko panašus kaip 2000 metais.

Kaip pranešė Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT), 2001-aisiais pasieniečiai sulaukė 107 nelegalius migrantus. Užpernai tokių sulaikytųjų buvo 100.

Tarp pernai pasieniečiams įkliuvusių nelegalų daugiau kaip pusė yra iš Afganistano - 61 asmuo.

VSAT pareigūnai, atlikdami tyrimą ir rinkdami informaciją apie kiekvieną užsienietį, nenustatė sulaikytųjų ryšių su tarptautinėmis teroristų grupuotėmis.

Visi Lietuvos pasienyje sulaikyti Afganistano piliečiai iš savo šalies išvyko mažiausiai prieš keletą mėnesių iki JAV antiteroristinės kampanijos pradžios Afganistane.

Tarp pernai sulaikytųjų taip pat yra po 10 Pakistano ir Šri Lankos piliečių, 9 indai, 5

Rusijos piliečiai, po 4 somaliečius ir vietnamiečius, po vieną Gruzijos, Irako, Sudano ir Tanzanijos pilietį.

Dvi didžiausios nelegalių migrantų grupės VSAT pareigūnams įkliuvo praėjusių metų rugsėjį. VSAT Lazdijų rinktinės pasieniečiai sulaukė atitinkamai 21 ir 20 Afganistano piliečių.

Turimais duomenimis, nelegalių migrantų, siekiančių patekti į Vakarų Europos šalis, gabenimo verslo organizatoriai, sustiprėjus Lietuvos sienų apsaugai, vengia maršrutų per ją ir renkasi kitus, jiems mažiau pavojingus, kelius. Prieš kelerius metus buvo užfiksuota nelegalų, per Lietuvą bandančių patekti į Vakarų Europos šalis, skaičiaus mažėjimo tendencija.

1996 m. pasienyje buvo sulaikytas 1551 nelegalus migrantas, 1997 m. - 1382, 1998 m. - 495, 1999 m. - 261, 2000 m. - 100 nelegalų.

DIRVAI AUKOJO

H.Andriuška, Woodhvn, NY	110
V.Kniburys, Albion, MI	50
A.Čepulis, Wlby. H., OH	35
A.a. L.Jasas, dukros auka	
Burbank, IL	35
R.Ghatak, Richmond, VA	25
L.Griniūtė, Melrose Pk., IL	25
R.Vaitys, Lake Bluff, IL	25
A.Lukas, Dearborn, MI	20
O.Adomavičius, Centervl., MA	15
V.Anelauskas, Los Angel., CA	15
G.Austra, Baltimore, MD	15
O.Daškevičius, Chicago, IL	15
A.Gečys, Huntingdon Val.PA	15
V.Gelažius, St. Pete B.FL	15
V.Gilys, Sun City CA	15
A.Kižys, Euclid, OH	15
V.Matonis, Philadelphia, PA	15
P.Michelevičius, St.Pete B.FL	15
O.Norkus, Los Angeles, CA	15
S.Petrulis, Omaha, NE	15
V.Rugienius, Livonia, MI	15
V.Senuta, Brockton, MA	15
D.Užas, Maspeth, NY	15
B.Zeikus, Crownsville, MD	15
V.Armalis, Baltimore, MD	15
A.Dunduras, Euclid, OH	15
B.Šilas, Elizabeth, NJ	15
R.Pliūra, Racine, WI	13
R.Butkus, Euclid, OH	10
L.Raslavičius, Elk Grove IL	10
J.Špakevičius, Westwood, MA	10
N.Chernetzky, Beachwood, OH	5
A.Kalvaitis, Geneva, OH	5
A.Kavalius, Cleveland, OH	5
J.Kriaučiūnas, Putnam, CT	5
A.Lingis, Redford, MI	5
P.Pakalniškis, Santa Monic CA	5
B.Urbanas, Cicero, IL	5

DIRVAI AUKOJO

Mūsų “Dirvos” 85-erių metų sukakties proga iš skelbto vajeaus gautų aukų siunčiu DIRVAI 10,000.00 dolerių.

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba.

O. Kremeris

*Amerikos Lietuvių Tautinės
sajungos vajeaus komiteto
iždininkas.*

**Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame**

**DVI MOTERYS GALI
SLAUGYTI
pagyvenusius žmones, gali
tvarkyti namus, turi
mašiną.
Tel.: 216 289-0222**

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Trisdešimtmetė Gita gimdyti antrojo kūdikio į Marijampolės ligoninę atvyko 1997 metų gruodžio 17 dieną. Vakare po sunkaus gimdymo pasaulį išvydo beveik 4 kilogramų svorio ir 54 centimetrų ūgio mergaitė. Naktį moteris girdėjo, kad kūdikių palatoje klykia naujagimis, tačiau net nepagalvojo, jog kankinasi jos duktė. “Aš reikalavau, kad man parodytų, kas atsitiko dukteriai, - pasakojo marijampolietė. - Man parodė naujagimės užpakaliuką, kurio viena pusė visa buvo nudegusi. Toje vietoje buvo iššokusi skaidraus skysčio pūslė. Medikės prisipažino, kad nakčiai mano naujagimei buvo uždėtas per karštas termoforas”. Marijampolietė papasakojo apie savo šeimos nelaimę: “Tam, kad Marijampolės ligoninėje nebebūtų panašių nelaimių”.

Dvynius apdeginę medikai norėjo pamaloninti pacientę. Marijampolės ligoninės vadovas tikina, jog medikai tiesiog persistengė, nes norėjo padėti pažįstamai pacientei.

Kūrybos akcija “Vaikai piešia laisvę” jau tapo mūsų tradicija. Šis bemaž 30 vaikų kolektyvinis darbas skiriamas artėjančios sausio 13-osios - Laisvės gynėjų dienos vienuoliktosioms metinėms. Jai jau 10 metų. Dauguma jaunųjų dailininkų yra darželinukai arba pradinukai, - sakė Klaipėdos jaunimo centro dailės studijos “Varsa” vadovė - mokytoja ekspertė Loreta Laurinavičienė.

Pasaulį išvydo pirmieji šiais metais trynukai. Tai trys gražios mergytės, kurių didžiausioji sveria 2165 gramus, mažiausioji - daugiau nei pusantro kilogramo. Tai tikrai didelės ir sveikos naujagimės. Dvi sesės 44 centimetrų ūgio, trečioji kiek mažesnė - 41 centimetro. Trynukių mama, 31-erių metų amžiaus kaunietė, po gimdymo operacijos jautėsi gerai. Praėjusiais metais Kauno medicinos universiteto klinikose trynukų susilaukė dvi šeimos.

Šią savaitę pirmą kartą Lietuvos istorijoje gimė kūdikis iš užšaldyto embriono. Vilniaus vaisingumo klinikoje tik pernai pradėta taikyti ši nauja apvaisinimo procedūra. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lie-

tuvoje yra apie 50 tūkst. nevaisingų šeimų. Kasmet jų padaugėja dviem tūkstančiais.

Šalies medicinoje užfiksuotas naujas žingsnis. Iš žmogaus embriono, keletą mėnesių praleidusio skystame azote, o vėliau perkelta į moters iščias, šių metų pradžioje gimė sveikas kūdikis.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) vykdomojo komiteto patvirtintoje Lietuvos delegacijoje, kuri dalyvaus XIX žiemos olimpinėse žaidynėse, lydinčiųjų bus triskart daugiau negu sportininkų.

Olimpinės žaidynės - aukščiausio lygio varžybos, kuriose mūsų trispalvė turi plevėsuoti, kad pasaulis geriau žinotų Lietuvą. Kūno kultūros ir sporto departamento generalinio direktoriaus Vyto Nėniaus nuomone, būtų žalinga nedalyvauti šiose žaidynėse. Jei nepasiųsime savo sportininkų, jiems dings sporto šakos taps nereikalingos.

Po mėnesio prasidėsiančiose Sault Lake City olimpinėse žaidynėse Lietuvai atstovaus 8 sportininkai. Iš gausiausios po nepriklausomybės atkūrimo delegacijos tikimasi sulaukti medalio. LŽ

G.Einikis sukirto rankomis su Graikijos klubu. Lietuvos krepšininkas Gintaras Einikis su šeima keliasi į Graikiją. Krepšininkas iki šio sezono pabaigos pasirašė kontraktą su Atėnų “Near East” klubu. LŽ jis prisipažino, kad atmetė pelningesnius pasiūlymus iš

Rusijos bei Italijos klubo kvietimą.

Vilniuje užsimušė buvęs šalies kalnų slidinėjimo čempionas. Šiometinės žiemos pramogos sostinėje pasiglemžė pirmąją auką. Žuvo patyręs slidininkas, buvęs šalies kalnų slidinėjimo čempionas vilnietis 32 metų Rolandas Seliukas. Ši tragedija įvyko sekmadienį prieš 16 valandą Sapieginėje, ant Šilo kalno. Tai pirmas taip tragiškai pasibaigęs slidinėjimas Sapieginėje ir apskritai Lietuvoje.

Lietuvoje laikinai uždrausta medžioklė su šunimis.

Iki vasario mėnesio Lietuvoje uždrausta medžioklė su šunimis.

Tokią įsakymą pasirašė aplinkos ministras, atsižvelgdamas į išskirtinai sunkias šios žiemos sąlygas, kai storo sniego sluoksnio paviršiuje susidariusi pluta labai apsunkino laukiniams gyvūnams maitinimosi natūraliais pašalais ir judėjimo sąlygas.

Kaip pranešė Aplinkos ministerija, medžioklė su šunimis uždrausta laikinai, iki medžioklių su varovais sezono pabaigos vasario 1 dieną.

Tuo siekiama, kad medžiojamieji gyvūnai būtų mažiau trikdomi ir medžioklių metu mažiau išbaidomi iš jiems įprastų buveinių.

Medžioklės metu sužeistų žvėrių paieškai leidžiama naudoti tik kraujasekius šunis - specialiai šiems tikslams apmokytus medžioklinius šunis.

Pirmoji kaunietė, šiemet sulaukusi 100 metų, Petronėlė Aželskienė jaučiasi neblogai: daug skaito, rašo eilėraščius, žiūri televizijos laidas, domisi krepšiniu ir įvykiais Lietuvoje. “Jei būčiau galėjusi mokytis, tai dabar istorikė būčiau”, - tvirtino savarankiškai išmokusi skaityti ir rašyti garbioji jubiliatė. P.Aželskienė pasveikino 100-ojo gimtadienio proga miesto meras E.Tamašauskas.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ
METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTŲ Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700
LOWEST AIR FARES
available worldwide
EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE
passports - visas - prepaid tickets
SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS
“LEADERS IN LOW COST TRAVEL”

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)